Ազգ Azg
28 ՅՈՒԼԻՍ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 139(3070)

Ադրբեջանը սպասում է առաջարկների ուրվագծմանը

ԲԱՔՈՒ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մեկնաբանելով Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ Սթիվեն Մանի փոխզիջումների վերաբերյալ հայտարարությունը, Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Է. Մամեդյարովը նշել է, որ պաշտոնական Բաքուն կարող է խնդիրը քննարկել ՄԽ-ի կողմից իր առաջարկների կոնկրետացումից հետո: Ըստ Մամեդյարովի, ամեն դեպքում տարածքային ամբողջականության հարցը քննարկման թեմա չէ: Ինչպես հայտարարել է նախարար Մամեդյարովը, Մանի հետ հանդիպման ժամանակ, ամերիկացի համանախագահը ընդգծել է փոխզիջման անհրաժեշտությունը: Ի պատասխան ադրբեջանցի դիվանագետը հայտարարել է, որ թող Վաշինգտոնը հրապարակի կոնկրետ փոխզիջումներ:

Վարչապետ Մարգարյանն արդյունավետ է համարում Վրաստան կատարած պաշտոնական այցը

Սաակաշվիլին խոստանում է Էրդողանի հետ հանդիպման ընթացքում օրակարգ բերել Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի երկաթուղու շահագործման խնդիրը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի-Երեւան

Օգոստոսի 11-ին պաշտոնական այցով Թբիլիսի է ժամանելու Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը: Հայաստանի իշխանությունները կարեւորում են վերոնշյալ այցն այն առումով, թե ինչպիսով վրացական նոր իշխանությունները հետեւողական կլինեն ավելի վաղ իրենց արած հայտարարություններում: Նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին մի շարք առումներով ընդգծել է, որ կփորձի իր նպաստը բերել հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորմանը:

Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը պաշտոնական այցով Թբիլիսիում գտնվելու ընթացքում (հուլիսի 25-27) իր գործընկեր Զուրաբ Ժվանիայի եւ նախագահ Սաակաշվիլու հետ հանդիպումներում կարեւորել է Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի տասնամյակներ առաջ կառուցված, սակայն այսօր չգործող երկաթուղու շահագործման խնդիրը: «Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի երկաթգծի շահագործման հետ կապված խոսակցություն գնաց: Սաակաշվիլու հետ հանդիպման ժամանակ նման խնդիր դրվեց: Նա խոստացավ, որ թուրքական ղեկավարության հետ օգոստոսին կայանալիք

հանդիպմանն այդ հարցը կբարձրացվի: Վրացական կողմը շահագրգռված է այդ երկաթգծի շահագործմամբ», ասաց Մարգարյանը Երեւանի օդանավակայանում:

Տես էջ 2

Պաղեստինի վարչապետը հետ վերցրեց հրաժարականը

Շուրջ 10 օր Պաղեստինի կառավարության ներսում եւ Գազայի փողոցներում տիրող ճգնաժամը կարող է հանգուցալուծվել. վարչապետ Ահմեդ Կուրեին երեկ հետ վերցրեց հրաժարականը, որը ներկայացրել էր պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթին՝ բողոքելով անվտանգության ուժերի ղեկավարումն իր ազգականին փոխանցելու եւ ընդհանրապես այդ ուժերն իր տնօրինության տակ պահելու վերջինիս որոշման դեմ: Նախորդ օրն սկսված բուռն բանակցություններից հետո Արաֆաթը երեկ ի վերջո ստորագրեց հրամանագիր, որը նախատեսում է իր եւ վարչապետի միջեւ լիազորությունների հստակ սահմանազատում, որով ոստիկանության եւ ազգային անվտանգության ուժերի վերահսկողությունն այսուհետեւ վստահվելու է վարչապետին:

Հրամանագրի ստորագրումից անմիջապես հետո լրագրողների առաջ հանդես եկավ վարչապետ Կուրեին եւ հայտարարեց, թե ձեռք բերված համաձայնությամբ նախատեսվում են նաեւ դրական այլ փոփոխություններ, որոնք Պաղեստինի ներքին կյանքում զգալի կդառնան առաջիկայում:

Նոր բանկ եւ նոր վարկային կազմակերպություն Հայաստանում

Բանկի հիմնադիրները համահայկական շվեյցարահայեր են

Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը երեկ տված մամլո ասուլիսում (որի մասին կարելի է կարդալ նաեւ 2-րդ էջում) հայտնեց Հայաստանում նոր բանկի ստեղծման մասին: ԿԲ խորհուրդը քննարկել եւ բավարարել է շվեյցարական կապիտալով նոր բանկ գրանցելու հայտը: «Առմավիր ինվեստ եւ տրաստ բանկը» (համառոտ՝ «Առմավիր բանկ») իր գործունեությունը կսկսի արդեն այս տարի, ունենալով 3,3 մլրդ դրամ կանոնադիր կապիտալ: Այն ավելի շատ գործառնություններ է իրականացնելու միջազգային շուկաներում, ներդրումային գործունեություն է ծավալելու, մատուցելու է VIP ծառայություններ եւ մեր շուկայի մասնակիցներին առաջարկելու է նոր գործիքներ, որոնք գործող 19 բանկերը չեն առաջարկում: Այս առումով բանկը, ԿԲ նախագահի գնահատմամբ, չափազանց հետաքրքրական է:

Տիգրան Սարգսյանը նաեւ հայտնեց, որ հիմնադիրները մասնավոր անձինք են, շվեյցարահայեր, որոնք ամբողջ աշխարհում ունեն բազմաթիվ ընկերություններ, ներդրումներ են կատարել Հայաստանում եւ այժմ էլ որոշել են խոշոր բանկ բացել Հայաստանում: ԿԲ նախագահը առայժմ չցանկացավ հայտնել նրանց անունները: Սակայն հավաստի աղբյուրից հայտնի դարձավ, որ այդ անձինք շվեյցարական համահայկական «Ֆրանկ Մյուլեր» ընկերության ղեկավարներից Վարդան Սիրմաքեսը, Աշոտ Սելեֆյանն ու Հրաչ Կարապետյանն են, որոնք հիմնադրել են «Արցախբանկը» Ստեփանակերտում, «Ֆրանկ Մյուլեր» ընկերության ներկայացուցչությունը եւ ժամացույցների արտադրությունը Երեւանում:

Գրանցվել է նաեւ մեկ նոր վարկային կազմակերպություն, որը կդառնա ամենախոշորը Հայաստանում: Հիմնադրել են «Եվրասիա» հիմնադրամը եւ «Իզմիրլյան» հիմնադրամը՝ 1,3 մլն դոլար կապիտալով, որը ծրագրվում է հասցնել մինչեւ 3 մլն դոլարի: Կազմակերպությունն այդպես էլ անվանվում է՝ «Եվրասիա-Իզմիրլյան»:

Ա. Մ.

Ի՞նչ է կատարվում Կալկաթայում

Բռնատիրություն հայկական քոլեջում

Մեր ժամուլը բազմիցս անդրադարձել է Հնդկաստանի Կալկաթա քաղաքում 84 տարուց ի վեր գործող հայկական քոլեջում տիրող բարքերին: Այնտեղ սովորող հայաստանցի երեխաների վիճակի, կրած զրկանքների եւ ուսման ցածր մակարդակի կապակցությամբ անցնող 10 տարիների ընթացքում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի եւ ՀՀ կրթության նախարարության կատարած տեւական միջամտությունները, ինչպես երեւում է ստորեւ լույս տեսնող նյութից, արդյունք չեն տվել: Անշուշտ, մենք հակված չենք անվերապահորեն ընդունելու հոդվածում մեջբերված որոշ փաստեր, սակայն հավաստի այլ աղբյուրներից նույնպես տեղեկություններ ունենք, որ քոլեջում տիրող բարքերը իրոք հոռի են, իսկ Կալկաթայում գոյություն ունեցող ազգապատկան մեր բոլոր կալվածքների գործառնություններում տիրապետողը կոռուպցիան է, ինչը պահանջում է առավել կտրուկ եւ արմատական միջամտություն պատկան մարմիններից:

Վերոնշյալ խորագրի ներքո «Կրթասեր» հասարակական կազմակերպության (ղեկավար՝ Վարդան Օգինյան) «Պրոէդուկացիո» բաժանմունքն «Ազատ հայ» պարբերականին ուղղված նամակներով ահազանգել է Կալկաթայում գործող հայկական քոլեջում (1820 թ. հիմնված) տիրող, մեղմ ասած, անմխիթար վիճակի վերաբերյալ:

առանձնատներ, տուրակներ, դպրոցներ, թանգարաններ են կառուցել Հնդկաստանի քաղաքներում, օրինակ՝ Պատնայում եւ Բիհարում: Ընտանիքի անդամներից շատերը գաղթել են Մեծ Բրիտանիա, Մ. Նահանգներ եւ Ավստրալիա, բայց Մաքս Գալստաունը Կալկաթայում է եւ քաղաքի արվարձաններից մեկում՝ Կալյանիում 15 տարի առաջ կառուց-

Բաժանմունքը փորձել է, առայժմ ապարդյուն, կապ հաստատել Գալստաուն ընտանիքի հետ, որն ամենանանաչվածներից է Կալկաթայում: Գալստաունները հարուստ վաճառականների ընտանիք են, զեղեցիկ վաճ ուսանողական հանրակացարանի տնօրենն է: Այնտեղ են ապրում 150 կարիքավոր ուսանողներ, որոնց համար նա պարզապես «քեռի Մաքս» է:

Տես էջ 3

Կուրսանտ Զարզանդ Միխիթարյանը դարձավ աշխարհի ռեկորդակիր

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ պաշտպանության նախարարության Վազգեն Սարգսյանի անվ. ռազմական ինստիտուտի 3-րդ կուրսի կուրսանտ, Արմավիրի մարզի Փշատավան գյուղի զավակ Զարզանդ Միխիթարյանի անունը կնշվի Գինեսի ռեկորդների գրքում. նա ինստիտուտի մարզադաշտում 2 ժամ 49 րոպեում պտտաձողի վրա 1050 անգամ կատարեց վերելք-շրջում վարժությունը: Գրանցված նախորդ ցուցանիշն էր 1013 վարժություն 4 ժամում: Ռեկորդը սահմանվեց ՀՀ պաշտպանության նախարարության բարձրաստիճան պաշտոնյաների, ռազմական կրթօջախի կուրսանտների եւ սպայակազմի, հյուրերի, բազմաթիվ լրագրողների ներկայությամբ:

«Ավելի շատ կանեի վարժությունը, եթե պտտաձողը նոր ներկած չլիներ», նշեց արագա հայ սպան, վստահեցնելով, որ մեկ ամիս հետո ի վիճակի է 1300-ի հասցնել վերելք-շրջումների քանակը: Ընդ որում, ռեկորդը սահմանելիս վարժությունների կատարման արագությունն ավելի բարձր է եղել, քան վերջին անգամ, պարապմունքի ժամանակ 1020 անգամ կատարելիս: Զարզանդի խոսքերով, ինստիտուտ ընդունվելու ժամանակ ընդամենը 10-15 անգամ էր կարողանում կատարել այդ վարժությունը, իսկ մեկ տարի առաջ նա զգացել է, որ կարող է նաեւ ռեկորդ սահմանել: Նվաճումն արձանագրելու համար նա սկսել է նպատակային պարապել մոտ երկու ամիս առաջ:

«Դյուցազնագրքի» եւ Հայաստանում Գինեսի ռեկորդների գրքի ռեկորդների գրանցման հանձնաժողովի նախագահ Վարդան Թովմասյանի տեղեկացմամբ, Զարզանդ Միխիթարյանի ռեկորդը կգրանցվի «Դյուցազնագրքում», իսկ համապատասխան ընթացակարգն առավելագույնը երկու ամսվա մեջ անցնելուց հետո՝ նաեւ Գինեսի ռեկորդների գրքում: Նվաճման մասին վկայող ամենակարեւոր ապացույցն առանց մոնտաժի նկարահանված նյութն է: Ռեկորդի գրանցումը վավերացվում է սերտիֆիկատով: Նշենք, որ Գինեսի ռեկորդների գրքի հանձնաժողովը, որի կենտրոնակայանը գտնվում է Լոնդոնում, մինչ այժմ գրանցել է հայերի 5 նվաճում:

Ընթացիկ

Փոխարժեքի տատանումն արհեստակա՞ն էր, թե՞ բնական

Փորձեց պարզաբանել Կենտրոնական բանկի նախագահը

Տիգրան Սարգսյանի երեկվա մամուլի ասուլիսի նպատակն, իր բնորոշմամբ, վերջին օրերին Կենտրոնական բանկի նկատմամբ հետաքրքրության կտրուկ աճն էր: Բնականաբար, ԿԲ նախագահը նկատի ուներ դոլարի արժեզրկման եւ դրամի արժեւորման առնչությամբ հնչեցրած գնահատականները:

Նախ Տիգրան Սարգսյանը ներկաներին հիշեցրեց, որ 1994 թ.-ից ԿԲ-ն հռչակել է եւ հավատարիմ է մնում լողացող կուրսի քաղաքականությանը, որը նշանակում է, որ գերխնդիրը գների կայունության ապահովումն է: Ընդ որում, հարկ է տարբերել գների կայունությունը եւ գների մակարդակը: ԿԲ նախագահն ընդունեց, որ գների մակարդակը եկամուտների համեմատ մեզանում բարձր է: Այդ պատճառով էլ առաջացել է աղքատության խնդիրը, որը լուծելու նպատակով կառավարությունն ընդունել է համապատասխան ծրագիր: Տիգրան Սարգսյանն ընդգծեց, որ անհնար է միաժամանակ ապահովել գների եւ փոխարժեքի կայունություն: Նման բան կարող է տեղի ունենալ միայն կոմունիստական վարչակարգերում, երբ ցույց են տալիս, թե գները կայուն են եւ փոխարժեքի հետ էլ կապված ամեն ինչ նորմալ է, բայց փոխարենը բացակայում են ապրանքները: Հետեւաբար, դա «տնտեսագիտական նոնսենս է»:

Բացի այդ, Կենտրոնական բանկը չի կարող միջամտել եւ արհեստականորեն բարձր պահել դոլարի փոխարժեքը: Այսինքն, եթե ԿԲ-ն դրամով գներ դոլար, ապա շուկայում կավելանար դրամը՝ բերելով ապրանքների գների բարձրացման: Ներկայումս Կենտրոնական բանկն արձանագրել է, որ հայկական դրամն ուժեղացել է 6 տոկոսով, իսկ սղաճը կազմել է 4,5 տոկոս: Տիգրան Սարգսյանը դոլարի արժեզրկման հիմնական պատճառներից նշեց մասնավոր փոխանցումների աճը, որն այս տարվա առաջին կիսամյակում կազմել է 46 տոկոս: Գումարային առումով, անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, մոտ 200 մլն դոլարի փոխարեն, այս տարի բանկային համակարգի միջոցով Հայաստան մուտք է գործել մոտ 300 մլն դոլար: Արտարժույթի մեծ ներհոսք է եղել նաեւ Ռուսաստանից, որտեղ արտարժույթը երկրից դուրս հանելու օրենսդրությունը մեղմացվել է:

Տիգրան Սարգսյանի համոզմամբ, մենք ունենք նաեւ հոգեբանական խնդիր: Մարդիկ իրենց խնայողությունները պահում են դոլարով: Ժամանակն է, որ այս մտածողությունը փոխվի, եւ խնայողությունները պահվեն դրամով: Ներկայումս ավելացել են դրամային շրջանառությունը, դրամային գործառնությունների քանակը եւ ծավալը:

Մամուլում հնչած հրապարակումները ԿԲ նախագահը բաժանեց երեք մասի՝ տնտեսագիտության տեսանկյունից անգրագետ, հիմնավոր եւ մտահոգություններ, որոնց իրենք համամիտ են:

«Ինչո՞ւ գները չեն իջնում» հարցադրման առնչությամբ ԿԲ նախագահը պարզաբանեց, որ կարճաժամկետ տատանումները գների վրա էական ազդեցություն չեն կարող թողնել: Հաջորդ՝ արտահանման վրա ազդեցության մասին կարելի է դատել, համեմատելով արտահանման շուկա հանդիսացող երկրների փոխարժեքի եւ Հայաստանի գները: Այսինքն, իմանալով իրական փոխարժեքը: Այս տարի իրական փոխարժեքն արժեւորվել է: Հարկ է արձանագրել նաեւ, որ արտահանումն աճում է ավելի արագ, քան ներմուծումը, իսկ առեւտրային հաշվեկշիռը բարելավվել է:

«Դոլարի փոխարժեքն արհեստակա՞ն էր, թե՞ բնական» հարցին Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց, որ արհեստական կլիներ, եթե ԿԲ-ն միջամտեր եւ թույլ տար դրամի արժեզրկում: Տուժո՞ւմ է բյուջեն փոխարժեքի տատանման դեպքում: Այս առթիվ այն պատասխանը տրվեց, որ բյուջեն մուտքեր ու ծախսեր ունի եւ դոլարով, եւ դրամով: Այսինքն, բյուջեն հավասարակշռված է, եւ փոխարժեքի տատանումը նրա վրա ազդեցություն չպետք է գործի:

Տատանումները սպեկուլյացիայի հետեւանք համարելու հարցին Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց «ինչ է նշանակում սպեկուլյացիան» հարցով: Եթե կանխատեսում են փոխարժեքի տատանումները եւ դրա շնորհիվ շահույթ ստանում, ապա Կենտրոնական բանկը չի կարող դրան խանգարել: Իսկ թե խախտե՞լ են բանկերն օրենսդրությունը, ԿԲ նախագահն ասաց, որ հարցադրումն արել է նաեւ երկրի նախագահը, եւ այդ առնչությամբ տեղեկանք է պատրաստվում: Բանկերում իրականացվելու են նպատակային ստուգումներ, սակայն ներկա պահին կարելի է ասել, որ արտարժութային դիլերի խախտումներ չեն եղել: Փողերի լվացման հնարավորության մասին նշվեց, որ փոքր լինելու պատճառով մեր շուկան չի կարող փողերի լվացման հետ կապված լինել:

«Ազգի» հարցին, թե այնուամենայնիվ ինչո՞վ էին պայմանավորված փոխարժեքի կտրուկ տատանումները մի քանի օրվա ընթացքում եւ ինչպիսի՞ն է ստվերային տնտեսության դերն այստեղ, Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց, որ եթե համեմատենք 6 ամսում դրամի արժեզրկումը 6,5 տոկոսով կամ մեկ ամսում՝ 7 տոկոսով դոլար-եվրո փոխարժեքի 20 տոկոս տատանման հետ, ապա դոլար-դրամ տատանումը կտրուկ չի կարելի համարել: Ինչ վերաբերում է ստվերային տնտեսությանը, ապա դոլարով կանխիկ գործարքների ավելացումը նպաստում է նրա ընդլայնմանը: Այդ առումով անհրաժեշտ է խստացնել արտարժութային օրենսդրությունը:

ԿԲ նախագահի համոզմամբ, դոլարի արժեզրկումից տուժողներն այնքան են, որքան շահողները: Իսկ բնակչության հիմնական զանգվածի վրա, որը ստանում է դրամային եկամուտներ, այս փոփոխությունները ազդեցություն չունեցան:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սեմինար-խորհրդաժողով Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում

Հուլիսի 21-23-ը Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջեկեղեցական բարեգործական կլոր սեղան հիմնադրամի նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ սեմինար-խորհրդաժողով «Կանաչ աստվածաբանություն» թեմայով:

Հուլիսի 21-ին եւ 22-ին սեմինարի մասնակիցները՝ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանի եւ Սեւանի Վազգենյան դպրանոցի սաները, Երեւանի պետական համալսարանի աստվածաբանության ֆակուլտետի ուսանողներն ունկնդրեցին Օքսֆորդի համալսարանի դասախոս, պրոֆ. Դիմիտրի Օյկոնոմուի դասախոսությունները բնապահպանական խնդիրների վերաբերյալ՝ ուղղափառ աստվածաբանության դիտանկյունից: Այս խնդիրների պարզաբանմանն էին նվիրված բանախոսի «Արարումը Հին կտակարանում», «Արարումը Նոր կտակարանում», «Ուղղափառություն եւ բնապահպանություն. ծես, պատկերագրություն», «Ուղղափառություն եւ բնապահպանություն. հայրաբանություն» թեմաներով դասախոսությունները: Նույն խնդիրների քննարկմանն էր նվիրված հուլիսի 23-ի խորհրդաժողովը, որի աշխատանքներին միացան նաեւ Հայաստանում բնապահպանական խնդիրներով զբաղվող մի շարք հասարակական ու միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Խորհրդաժողովին բանախոսություններով հանդես եկան Հայաստանի աստվածաշնչային ընկերության գլխավոր քարտուղար Հրաչ ավ. սրկ. Սարգսյանը, պրոֆեսոր Կարինե Դանիելյանը, Դիմիտրի Օյկոնոմուն:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Վարչապետ Մարգարյանն արդյունավետ է համարում Վրաստան կատարած պաշտոնական այցը

Սկիզբը էջ 1

Դիվանագիտական մի աղբյուր «Ազգին» տեղեկացրեց, որ վերջերս Ստամբուլում Հայաստանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների հանդիպման ընթացքում հայկական կողմը մի առաջարկություն է արել թուրքական կողմին, որը հավանաբար կշահագրգռի Վրաստանի իշխանություններին: Վարդան Օսկանյանն Աբդուլլահ Գյուլին առաջարկել է շահագործել Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի երկաթգիծը, շեշտելով, որ այն աշխատեցնելու դեպքում Երեւանը Հայաստանի տարածքով տարանցվող բեռների համար սկզբնական շրջանում որեւէ հարկ չի գանձի: Ավելի պարզ ասած, սա նշանակում է, որ Թուրքիան կարող է Հայաստանի տարածքով Վրաստան ապրանքներ արտահանել՝ բեռնափոխադրումների համար հարկեր չվճարելով:

Պետք է ենթադրել, որ անցյալ շաբաթ պաշտոնական այցով Հայաստանում գտնվող Վրաստանի արտգործնախարար Սալոմե Զուրաբիշվիլուն տեղեկացվել է հայկական կողմի վերոնշյալ մտադրության մասին: Այսինքն՝ Երեւանը փորձում է Թբիլիսիին շահագրգռել՝ ակնկալելով, որ Վրաստանի նոր իշխանությունները անեն հնարավորը՝ օժանդակելու հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորմանը, մասնավորապես Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի երկաթուղու վերագործարկմանը:

Հուլիսի 27-ին վարչապետ Զուրաբ Ժվանիան իր հայ գործընկերոջ հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում ասաց. «Մենք այդ հարցով թուրքերի հետ քննարկումներ չենք ունեցել, որովհետեւ դա առաջին հերթին հարց է, որ պետք է վճռվի թուրք-հայկական պայմանավորվածությունների շրջանակներում: Այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում Հայաստանի վարչապետն այդ հարցը դրել է օրակարգում: Կարծում եմ, մենք կարող ենք այդ հարցում (թուրք-հայկական երկաթուղով՝ Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի, Թուրքիայից Վրաստան բեռնափոխադրումների-խմբ.) երկխոսություն սկսել մեր թուրք գործընկերների հետ: Բայց դա հարց է, որն առաջին հերթին վերաբերում է հայ-թուրքական հարաբերություններին: Անշուշտ, Վրաստանի համար շահավետ կլիներ, եթե երկաթուղային փոխադրումների համար հայտնվի նոր ճանապարհ»:

Անդրանիկ Մարգարյանը Թբիլիսիում քննարկել է նաեւ աբխազական երկաթուղու խնդիրը: Հայաստանի վարչապետը կարծում է, որ այս հարցում վրացական կողմից նկատելի է առաջխաղացում: Եթե նախկինում Վրաստանը երկաթգծի բացումը կապում էր Աբխազիայի կարգավիճակի հետ, ապա այժմ նկատվում է որոշակի փոփոխություն, ասաց Մարգարյանը: Այսօր արդեն Թբիլիսիի իշխանությունները երկաթգծի բացումը կապում են ոչ թե Աբխազիայի կարգավիճակի հետ, այլ վրացի փախստականների, Գալիի շրջան վերադառնալու եւ նրանց համար ապահով, վստահելի պայմաններ ստեղծելու հետ:

Ի դեպ, արտգործնախարար Զուրաբիշվիլին Երեւանում հայտարարեց, որ աբխազական խնդրի լուծումն ինչ-որ չափով գտնվում է Հայաստանում: Անդրադառնալով այս հայտարարությանը, Անդրանիկ Մարգարյանն ասաց, որ Աբխազիայում կա շատ կազմակերպված հայ համայնք, եւ Երեւանը կփորձի «հայ համայնքի միջոցով այդ հարցում աջակցել»:

Վարչապետ Մարգարյանը հուսով է, որ վրացական նոր իշխանությունների հետ համագործակցությամբ հնարավոր կլինի խորացնել հայ-վրացական հարաբերությունները: «Կարող եմ ասել, որ մեր հանդիպումները (Ժվանիայի եւ Սաակաշվիլու հետ) հույս են ներշնչում, որ հայ-վրացական հարաբերությունները մեկ քայլ առաջ են գնալու», ասաց Մարգարյանը: Թբիլիսիում տեղի ունեցած հանդիպումների ընթացքում վրացական կողմը հավաստիացրել է, որ հարեւան երկրների հետ Թբիլիսին կվարի հավասարակշռված քաղաքականություն: «Վրաստանը Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի հետ ունի լավ հարաբերություններ, եւ վրացական կողմը միշտ ասել է, որ տարածաշրջանում կվարի հավասարակշռված քաղաքականություն: Հույս ունենք, որ այս (վրացական) իշխանություններն իրենց խոսքի տերը կլինեն», նշեց Հայաստանի վարչապետը:

Շահումյանների ընտանիքը խոր կսկիծով հայտնում է սիրելի հոր՝ **Նիկոլայ Նիկոլայի Շահումյանի** մահը:

Հոգեհանգիստը՝ հուլիսի 28-ին, ժամը 18-ին, Երեւան, Մխիթար Հերացու փողոց 18ա, բն. 24 հասցեում:

Հուղարկավորությունը՝ հուլիսի 29-ին, ժամը 14-ին, նույն հասցեից:

***

Նիկոլայ Շահումյանի մահվան կապակցությամբ **«Ազգ»** օրաթերթի խմբագրությունը ցավակցություն է հայտնում ՀՀ պաշտպանության նախարարի մամուլի քարտուղար, գնդապետ Սեյրան Շահումյանին եւ հանգուցյալի մյուս հարազատներին:

Ձերբակալվել է «Գրիգոր Նարեկացի» համալսարանի ռեկտորը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Գրիգոր Նարեկացի» համալսարանի ռեկտոր Իսաբեկ Ալեքսանյանին փաստաթղթեր կեղծելու եւ խարդախության մեղադրանք է առաջադրված, նա ձերբակալված է: Այս մասին ասվում է ՀՀ գլխավոր դատախազության հասարակական կապերի եւ լրատվության բաժնի տարածած հաղորդագրության մեջ: Ըստ պաշտոնական տեղեկատվության, դեռեւս 2000 թ. դեկտեմբերից կրթական գործունեություն ծավալելու իրավունքից զրկված «Գրիգոր Նարեկացի» համալսարանի ինքնահռչակ ռեկտոր Իսաբեկ Ալեքսանյանը պաշտոնական լիազորությունները չարաշահելու եւ ուսանողներից կաշառք ստանալու համար Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի 2003 թ. օգոստոսի 21-ի դատավճռով դատապարտվել է ուղղիչ աշխատանքների՝ մեկ տարի ժամանակով եւ տուգանվել է 340 հազար դրամով: «Սակայն հետագայում, անհրաժեշտ հետեւություն չանելով իր նկատմամբ նման մեղմ պատժի կիրառումից, շարունակել է զբաղվել հանցավոր գործունեությամբ», այն է՝ փաստաթղթային տարբեր կեղծիքների միջոցով Ի. Ալեքսանյանը ստեղծել է «Կոտայքի մարզի պետական համալսարան» պետական գրանցում չունեցող ուսումնական հաստատությունը, Սիսիանում եւ Նոյեմբերյանում բացել է մասնաճյուղեր, ուսանողներից գանձել է ուսման վարձ եւ տվել կեղծ դիպլոմներ եւ ավարտական վկայականներ: Քրեական գործի նախաքննությունն իրականացնում է ՀՀ գլխավոր դատախազության քննչական վարչությունը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրաւոր համաձայնության խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նյութերը չեն գրախոսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Հարցազրույց ֆրանսահայ քաղաքական գործիչ Ալեքսի Գյովճյանի հետ

Հայաստան այցելության առիթով

Ֆրանսահայ ականավոր երիտասարդ քաղաքական գործիչ Ալեքսի Գյովճյանն իր գաղափարակիցների հետ մեծ դեր խաղաց Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի ընդունման գործում Ֆրանսիայում: Այսօր Europe De la Memoire-ի նախագահը, Ֆրանսիայի արհեստակցական բարձրագույն ինստիտուտի տնօրենը, Եվրոպառլամենտի վերջին ընտրություններում առաջին հայ «պահեստի պատգամավորը» դարձյալ Երեւանում է: Հանդիպելով նրան, հարցրեցինք Հայաստանում գտնվելու առիթի, ծրագրերի մասին:

- Մայր հայրենիք եմ եկել տիկնոջս ու գործընկերներիս հետ՝ արձակուրդի եւ մի շարք հանդիպումներ ունենալու:

- Ինչպես գիտենք, այս տարի մասնակցեցիք Եվրոպառլամենտի ընտրություններին եւ ընտրվեցիք առաջին հայ «պահեստի» պատգամավոր: Կարո՞ղ եք մեզ հաղորդել որպես Europe De la Memoire-ի նախագահի Ձեր գործունեության, Հայոց ցեղասպանության լոբբինգի եւ այլ աշխատանքների մասին:

- Եվրոպառլամենտի վերջին ընտրություններում մասնակցում էի UDF կուսակցության ցուցակով: Այս կուսակցությունը, նրա ղեկավարությունը հայերի լավ բարեկամներն են ու ցեղասպանության ճանաչման, հայ-ֆրանսիական հարաբերություններում միշտ մեր կողքին են եղել: Անդրե Սանտինին կամ Ֆրանսուա Ռոշբլուանը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման օրենքի ընդունման ամենից ակտիվ գործիչներից էին: Նրանք առաջարկեցին թեկնածու լինել իրենց ցանկի 3-րդ տեղում: Այս ընտրությունները շատ լավ անցան եւ այն տեղամասում, որտեղ գտնվում էի, UDF-ը երկու պատգամավոր ունեցավ, եւ որպես 3-րդ անձը մեր ցանկում (եթե առաջինը՝ պրն Տերի Կունիյեն, առաջիկայում սենատոր ընտրվի՝ թողնելով Եվրոպառլամենտի պատգամավորի պաշտոնը), ապա եւ հետագա 5 տարում գտնվելու եմ այնտեղ եւ հետագա ընտրություններին մասնակցելու եմ առաջին տեղով:

Մյուս կողմից, այս սեպտեմբերից սկսյալ ղեկավարելու եմ եվրոպատգամավորների մի խմբի, որը Թուրքիայի Եվրոմիություն մուտք գործելու հարցն է քննարկելու: UDF-ը խնդրեց ինձ մուտք գործել իրենց Ազգային բյուրո: 2001 թ. ցեղասպանության ճանաչումից հետո կազմակերպեցինք Europe De la Memoire-ի (Հիշողությունների Եվրոպա), որն ընդգրկում է 40 կազմակերպություններ՝ Ֆրանսիայից, Անգլիայից, Գերմանիայից, Բելգիայից եւ այլն, որին անդամակցելու են Ֆրանսիայից շատ քաղաքական դեմքեր՝ Սենատի նախագահը, նախարար Պատրիկ Դեւեջյանը, կառավարության անդամներ, Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպան Էդուարդ Նալբանդյանը եւ այլք: Europe De la Memoire-ի ծրագրի շրջանակներում զբաղվում ենք 1915-45 թթ. Եվրոպայի «հիշողությամբ»: Այն սկսվում է Հայոց ցեղասպանությամբ եւ վերջանում հրեական ցեղասպանությամբ, Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում Միսաք Մանուշյանի գործունեության լուսաբանումը եւ այլն: Ցանկանում ենք, որ ամբողջ հրեական շրջապատը մեզ օգնի Եվրոպայում, Ամերիկայում եւ մանավանդ Թուրքիայում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործում:

- Այս այցելության առիթով, որպես ֆրանսահայ ամենակարկառուն քաղաքական գործիչներից մեկը, ի՞նչ խոսք ունեք ասելու մեր ընթերցողներին եւ քաղաքական գործիչներին:

- Ամեն անգամ, որ գալիս ենք Երեւան, դրական փոփոխություններ ենք տեսնում: Շատ ուրախ եմ, որ մեր հայրենիքը համեմատաբար լավ վիճակում է, թեեւ, միշտ է, կան նաեւ ժխտական երեւույթներ, սակայն ամեն ամիս եւ տարի առաջադիմությունը զգալի է: Կոչ ենք անում բոլոր սփյուռքահայերին այցելել Երեւան ու Ստեփանակերտ, ու որպես սփյուռքահայ զգամ եմ ինչպես իմ տանը: Սփյուռք-Հայաստան աշխատենք որպես գործընկեր, մենք շատ բան կարող ենք սովորել Հայաստանից, իսկ հայրենիքը մեզ կարող է օգտակար դառնալ մեր գործունեության լոբբինգի հարցերում՝ մեր երկրներում: Ֆրանսիայում,՝ Ամերիկայում հայերը կարող են շատ բան իրագործել, եւ այս միահամուռ ջանքերը Հայաստանի համար խիստ շահավետ կլինեն:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԱՄՈ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆԸ

Ի՞նչ է կատարվում Կալկաթայում

Սկիզբը էջ 1

Մարտ, ապրիլ եւ հետագա ամիսներին «Ազատ հայ» պարբերականին ուղղված իր նամակներում պրն Գալստանը գրել է Հայաստանից այդ կրթական օջախում սովորող աղջիկների ու տղաների ծանր վիճակի, դառը ճակատագրի եւ ընդհանրապես հայ համայնքի մտահոգությունների մասին, պահանջելով լուրջ հետաքննություն անցկացնել եւ հասարակությանն իրազեկ դարձնել իրավիճակին: Նամակներում նշվում է, որ Կալկաթայի հայությունը լցված է «պատմության փոշիների մեջ»: Նրանց ունեցվածքը (նաեւ անցյալի ժառանգությունը) «մսխվել է (եւ դեռ շարունակվում է) ամենակասկածելի գործարքների միջոցով»: Եկեղեցին եւ քոլեջը չեն գործում: Աշակերտները ենթարկվում են կտտանքների, նախատինքների եւ չարաշահումների: Վարժարանին հատկացված գումարներն օգտագործվում են այլ նպատակներով: Երեխաները սաստիկ մեկուսացած են ապրում: Ոչ ոքի չի թույլատրվում խոսել նրանց հետ: Եթե աշակերտներին որեւէ տեղացու հետ խոսելիս «բռնեցնեն», նրանց ծեծում են: Երեխաների մեծ մասը լինելով որբ, ստիպված համակերպվում է իրավիճակին: Նրանցից շատերն են ցանկանում վերադառնալ Հայաստան, սակայն նրանց աղերսները լսող չկա: Նույնիսկ տեղական թերթերն են անդրադարձել նրանց տխուր վիճակին: Քոլեջի տնօրեն տկն Սոնիա Ջոնին բնութագրել են որպես իսկական «բռնապետ»: Նաեւ իր կլանի անդամները Հայաստանից 25 աղջիկների են «պատանդ պահել» եւ նրանց հետ վարվում են ամենակոպիտ ձեւով: Աղջիկները նույնիսկ զրկված են շենքում լոգանք ընդունելու հնարավորությունից: Նրանք ստիպված են այդ անել դրսում՝ բացօթյա: Նրանց խնդրանքները մերժվել են աներկբայորեն: «Լռեք եւ ոչինչ մի պահանջեք: Եթե ձեզ այստեղ չբերեի, դուք Հայաստանում պոռնիկներ կդառնայիք», պատասխանել է տկն Սոնիան: Նման դեպքերի ականատեսների ահազանգին տնօրենը «ոստիկաններ է ուղարկում՝ լռեցնելու բողոքավորներին»: Այս բախտին արժանացողներից մեկը եղել է եկեղեցու հովիվ հայր Գյուլգյուլյանը, որին վերջերս Էջմիածինը Հայաստան է հետ կանչել:

Բացի կրթականից, այլ հոգսեր եւս կան Կալկաթայի հայկական համայնքում, որի վարչական ժողովներն անցկացվում են կաշառակեր ոստիկանների եւ հանցագործների հսկողությամբ: 500 միլիոն ռուփի արժողությամբ տրաստի ունեցվածքի հարցերի քննարկմանն ու քվեարկությանը մասնակցում է 15 հոգի, որոնց հովանավորում են այդ ոստիկաններն ու հանցագործ խմբերը: Մոտ 20 տարի Կալկաթայում ապրող իրանահայ Ֆրեդ Բաբախանյանը, որն իր վրդովմունքն է արտահայտել իրավիճակի վերաբերյալ, կեղծ մեղադրականի հիման վրա երեք տարվա բանտարկության է արժանացել:

Ըստ տեղեկությունների, Կալկաթայում գործում են մի քանի տրաստներ, որոնցից օգտվում են Ջուղայի (Իրան, Սբ. Մարիամ եկեղեցի), Դոնի Ռոստովի (Նախիջեւան, Սբ. Կասարինե վանք) եւ այլ վայրերի հայերը: Աբգար ընտանիքի տրաստն ամենախոշորներից է եւ սպասարկում է խարդախ ու նենգ մարդկանց: Տրաստների կալվածքները կարող են միլիոնավոր դոլարների եկամուտ ապահովել նպաստընկալներին, բայց քանի որ ոչ ոք չի զբաղվում հաշիվների վերահսկողությամբ, տրաստի տերերը դրանց հետ վարվում են «ինչպես կամենում են»:

«Ինչքա՞ն ժամանակ դեռ պետք է շարունակվի այս ամենը», հարցով էլ եզրափակվում են ահազանգ նամակները:

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Սպանության փորձ մկրատով

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի ու լրատվության վարչության տրամադրած օպերատիվ տեղեկագրից, հուլիսի 26-ին ոստիկանության Գյումրու բաժին հիվանդանոցից ահազանգ է ստացվել, որ գոտկատեղի ձախ մասում սուր կտրող գործիքից ստացած վնասվածքով իրենց մոտ է տեղափոխվել Վարդուհի Կ.-ն: Սպանության փորձ կատարելու կասկածանքով ոստիկանության աշխատակիցները բերման են ենթարկել վերջինիս հորը, 1956 թ. ծնված Սամվել Գ.-ին: Վերջինս նույն օրը վիճաբանության ժամանակ սպառնալով սպանել, մկրատով հարվածել եւ մարմնական վնասվածք է պատճառել Վարդուհի Կ.-ին: Մկրատն առգրավված է, քննությունը վարում է դատախազությունը:

Վիճաբանության ժամանակ գործի են դրվել դանակն ու փայտը

Հուլիսի 26-ին ոստիկանության Վանաձորի բաժնի աշխատակիցները մարմնական վնասվածք հասցնելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1964 թ. ծնված Արթուր Ք.-ին: Վերջինս նույն օրը, ոգելից խմիչքի ազդեցության տակ, անհիմն վիճաբանել է Սվետլանա Ղ.-ի եւ Մելանյա Կ.-ի հետ, որի ընթացքում դանակով հարվածել է Սվետլանայի դեմքին, իսկ փայտով՝ Մելանյայի գլխին, պատճառելով մարմնական վնասվածքներ: Երկու տուժածներին տրվել են դատաբժշկի ուղեգրեր, կատարվում է նախաքննություն:

Մ. Մ.

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Թաիլանդի պատվիրակությունը տպավորված է Հայաստանից

2001 թվականից խորհրդարանական բարեկամության խմբերի շարքում գործում է նաեւ հայ-թաիլանդականը: Հայկական կողմի հրավերով հուլիսի 21-ից Երեւանում էր Թաիլանդի խորհրդարանական պատվիրակությունը: Այցը ճանաչողական էր: Երկուստեք գոհունակություն հայտնվեց երեկ ԱԺ-ում հրավիրված ասուլիսի ընթացքում այցի հաջողված ծրագրի եւ տպավորությունների կապակցությամբ: Պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունեցել ԱԺ նախագահի, Երեւանի քաղաքապետի ու առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարի հետ: Այս հանդիպումներն օգնել են նախանշելու տնտեսական համագործակցության ոլորտները, իսկ այցելությունները Էջմիածին, Գառնի, Գեղարդ, Սեւանա լիճ հյուրերին հստակ պատկերացում են տվել հայկական մշակույթի եւ տեսարժան վայրերի մասին՝ գցելով երկու երկրների մշակութային համագործակցության ծրագրի հիմքը:

Ներկայումս երկու երկրներում էլ գործում են հյուպատոսարաններ: Հայ-թաիլանդական ձեռնարկությունն էլ զբաղվում է ադամանդագործությամբ ու ոսկերչությամբ: Համանման ձեռնարկություն կա նաեւ Թաիլանդում, ուր հայկական համայնքը փոքր է՝ ընդամենը 40 մարդ, ովքեր զբաղվում են ոսկերչությամբ:

Թաիլանդի պատվիրակության ղեկավար Սահիդ Քուշար Լոեն ընդգծեց, որ իրենք որոշակի պատկերացում ունեին Հայաստանի մասին, այնուամենայնիվ, դա բավական չէր լայն համագործակցության համար, եւ գոհունակություն հայտնեց, որ այցը մեծապես օգնեց համագործակցության ոլորտները որոշելու՝ մասնավորապես կարեւորելու առեւտրի ու արդյունաբերության ոլորտը եւ պառլամենտական աշխատանքում փորձի փոխանակելու:

Վերջինի եւ տեղեկատվության փոխանակման համար կարեւորվեցին երկկողմ այցելությունները եւ փաստվեց, որ հայկական պատվիրակությունը մինչ տարեվերջ կայցելի Թաիլանդ: Պատվիրակության այցը Հայաստան ավարտվեց երեկ:

Ն. Պ.

Արենի գյուղում կանցկացվի հայկական գինու փառատոն

Հայկական գինեգործության դարավոր ավանդույթները միջազգային հանրությանը ճանաչելի դարձնելու նպատակով Թուֆենկյան ընկերությունն ու ամերիկյան զարգացման գործակալությունը օգոստոսի 1-ին առաջին անգամ կանցկացնեն հայկական գինու փառատոն՝ Վայոց ձորի մարզի գինեշատ Արենի գյուղում: Փառատոնի ծրագրում ընդգրկված են ժողովրդական երգ ու պարի կատարումներ, թատերական ներկայացումների ցուցադրումներ, ավանդական խաղեր, ժողովրդական ձեռարվեստի ցուցադրություններ եւ այլ միջոցառումներ: Գյուղի բնակիչները մասնակիցներին կվաճառեն բնամթերք՝ տնական մածուն, մեղր, լավաշ, ինչպես նաեւ ընկույզ, սուջուխ, չիր, միրգ ու բանջարեղեն: Մի խոսքով, այն ամենը ինչ բնորոշ է գյուղական կյանքին, ինչ գյուղի մարդն ամեն տարի պատրաստում է իր ընտանիքի ու վաճառքի համար:

Հայկական տարբեր ընկերություններ կներկայացնեն իրենց արտադրած գինին, պանիրը, չորացրած միրգը, ձկնեղենն ու թեթեւ խմիչքը: Ձեռարվեստի վարպետներն իրենց աշխատանքները ցուցադրելու հետաքրքրասեր այցելուներին տեղում կսովորեցնեն որոշ դետալներ:

Փառատոնը կունենա նաեւ տեղեկատվական անկյուն, որտեղ մանրամասն տեղեկություններ կտրվեն մարզի պատմական հուշարձանների մասին, այդ թվում Գլաձորի, Սելիմի լեռնանցքի, Նորավանքի, Ջերմուկի մասին:

Հայաստանում զբոսաշրջության զարգացման համար կազմակերպիչները մեծ տեղ են տալիս այսպիսի միջոցառումներին, քանի որ մեր երկիրն այդ ձեւով ավելի գրավիչ է դառնում օտարների աչքին:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Թերլեմեզյանի անվան նկարչական ուսումնարանը կվերակառուցվի նույն տեղում

Փանոս Թերլեմեզյանի անվան նկարչական ուսումնարանի ավերակ շենքի մասին բազում հրապարակումներից հետո վերջապես գործը գլուխ եկավ եւ մոտ երկու տարի անց ուսումնարանը կունենա բոլորովին նոր տեսք, քանի որ պետության հատկացրած 1 մլն 400 հազար դոլարով շուտով կսկսվեն վերակառուցման աշխատանքները: Համառ պայքարից հետո ուսումնարանի տնօրենությունը կարողացավ հասնել նրան, որ նոր տեղում նոր շենք կառուցելու փոխարեն ընդունվեց ներկայիս շենքը հիմնովին վերանորոգելու պնդումը: Սակայն այստեղ էլ նոր խնդիրներ են ծագել քաղաքապետարանի եւ ուսումնարանի շենքի առաջին հարկում բնակվող 2 ընտանիքների միջեւ, որոնք հրաժարվում են դուրս գալ՝ իրենց բնակարանների դիմաց առաջարկվող գումարից դժգոհ լինելու պատճառով:

Ուսումնարանի տնօրեն Սամվել Կարապետյանի ասելով, նրանցից յուրաքանչյուրը պահանջում է 250 հազար դոլար, ինչն ուղղակի չափից դուրս է, եւ այս պարագայում քաղաքապետարանին այլ բան չի մնում, քան դատարան դիմելը: Թե ինչքան կտեւեն դատական քաշքշուկները, դժվար է ասել, բայց որ բնակիչներն իրենց պահանջած այդ գումարը չեն ստանա՝ պարզ է: Տնօրենն անձամբ կամենում է հարցի լուծումը հնարավորինս շուտ ավարտված տեսնել, որպեսզի շինարարական աշխատանքներն անտեղի չձգձգվեն:

Նկարչական ուսումնարանի վերակառուցված շենքը կունենա բոլորովին նոր տեսք՝ ընդարձակ լսարաններով եւ ժամանակակից լավագույն պայմաններով: Իսկ մինչ այդ նոր ուսումնական տարում ուսումնարանը ժամանակավորապես կտեղափոխվի այլ շենք:

Ռ. Պ.

Իրբեւ դոլարի անկման ու դրամի հարաբերական կայունացման հիմնավորում նշվեց նաեւ արտահանումների ծավալի մեծ աճը հանրապետությունից: Ինչպե՞ս է այն առնչվել բնակչության անդորրը խառնած այս վերջին իրադարձություններին: «Ազգի» հարցերին պատասխանում է ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության առեւտրի եւ ծառայությունների վարչության պետ ԳԱԳԻԿ ՔՈՉԱՐՅԱՆԸ:

կան իրողություններ են տեղի ունենում: Եթե մենք վերլուծում ենք սպառողական զամբյուղում ներառված ապրանքների գները, ապա այս պահի համար հետկանչականն այն է, որ միայն 4 ապրանքատեսակների գծով գների աճ ունենք՝ մսամթերքի, մրգեղենի ու բանջարեղենի եւ չնչին չափով նաեւ խմիչքի, մնացածի համար նվազում է արձանագրվում: Եթե ամեն ամառ շաքարավազի գինը թռնում էր, այս տարի հակառակն է: Նույնը կարելի է ասել նաեւ զարգացման նախարարության ներկայացուցիչ, կարող եմ ասել, որ մենք կանխատեսում ենք արտահանման աճի ծավալ, արտարժույթի հոսքի ավելացում:

- Կարծիքներ արտահայտվեցին, որ դոլարի անկումը կապված է նաեւ ֆինանսական շուկայում կազմակերպված մեքենայությունների հետ, իբրեւ ոլորտի մասնագետ, դուք ի՞նչ եք մտածում:

- Տարադրամի կուրսի այդպիսի փոփոխությունը ըստ էության

Արտահանումների ծավալի աճը չի կարող կտրուկ անդրադառնալ տարադրամի շուկայի վրա

Մենք, այնուամենայնիվ, ունենք ներքին շուկայի պաշտպանության օրենք, որը նման իրավիճակներում շուկան կարգավորելու մեխանիզմներ է առաջարկում

- Եթե ղեկավարվենք միջազգային պրակտիկայով եւ նկատի առնենք նաեւ դեֆոլտը, որ արձանագրվեց ռուսական շուկայում (իսկ դա նշանակում էր, որ Ռուսաստան ապրանք արտահանելն անարդյունավետ պիտի դառնար), պիտի ենթադրվեր, որ ապրանքի արտահանումները Հայաստանից կնվազեն կամ այդպիսի միտում կցուցաբերեն, քանի որ դրսից բերած արտարժույթը ներսի ծախսերը չէր ծածկելու: 8-9 տոկոսի անկումը բավական լուրջ թիվ էր, որովհետեւ մեր ապրանք արտադրողներն այսօր միջազգային շուկայում այդքան մեծ մարժա չունեն: Այսօր Հայաստանը գտնվում է ընդամենը շուկաների մեջ ներգրավման փուլում: Բայց երբ մենք դիտարկեցինք վիճակագրական տվյալները, տեսանք, որ ամեն ամիս արտահանումներն աճել են մոտավորապես 36-40 տոկոսով, այն էլ առանց թանկարժեք քարերի արտահանումների: 36 տոկոս աճը նաեւ ենթադրում է 36 տոկոս արտարժույթի հոսքի ավելացում դեպի Հայաստան: Այս հանգամանքը միգուցե ինչ-որ տեղ կարող էր դեր ունենալ դոլարի կուրսի իջեցման մեջ:

- Տարադրամի շուկայում դոլարի սրընթաց անկման տեմպերն աննախադեպ էին, եւ քանի որ պատճառները կապվում են նաեւ արտահանումների հետ, կարելի՞ է ենթադրել, որ արտահանումների աճն էլ աննախադեպ էր:

- Այստեղ թե այնտեղ, արտահանման ծավալների աճը այդքան էլ չի կարող անդրադառնալ ֆինանսական շուկայի վրա, կարող է միայն անուղղակի ազդեցություն ունենալ: Չմոռանանք, որ արտարժույթի որոշ մասը ծախսվում է նաեւ օտարերկրյա պետություններից փաթեթավորող նյութերի ձեռքբերման վրա, որպեսզի արտադրանքը ապրանքային տեսքի բերվի: Առաջվանը չէ, եւ արտահանվող ապրանքը նաեւ արտաքին տեսքով պիտի համապատասխանի միջազգային չափանիշներին՝ համապատասխան դիզայն, փաթեթավորում ու պիտակավորում ունենա:

Դոլարի այս չափի կտրուկ անկում մի անգամ էլ է արձանագրվել մեր շուկայում, երբ իջավ համարյա մինչեւ 396-398-ի սահմանը: Բայց այն ժամանակ մենք արտահանումների ծավալների աճ չունեինք:

- Ապրանքների գների թանկացումները արտահանումների աճի հետ պե՞տք է կապել:

- Այս առումով եւ հետաքրքրական թվերի, ձվի վերաբերյալ: Մսամթերքի թանկացումը երեւի թե կարելի է կապել սննդի ու վերամշակման արդյունաբերության կտրուկ զարգացման հետ, իրոք մենք որոշակի քանակով մսամթերք արտահանում ենք: Նաեւ ներքին սպառումն է շատ:

- Սրանից հետո ի՞նչ զարգացումներ կարող են լինել: Կարծիքներ եղան, որ, օրինակ, գյուղմթերքների արտահանումների վրա խիստ բացասաբար կարող է ազդել տարադրամի շուկայում ստեղծված իրավիճակը՝ ընդհուպ հանգելով վերամշակող ձեռնարկությունների սնանկացմանը:

- Տեսականորեն այդպես էլ պիտի լինի, այսինքն մեր արտահանումները պիտի անարդյունավետ դառնան: Բայց ես այդպիսի համոզման չեմ, արտարժույթի կարճաժամկետ տատանումը չի կարող այդպիսի անդրադարձ ունենալ: Արտահանումը վերջիվերջո աճելու է: Մեր արտահանումները միայն Ամերիկա չեն գնում: Այսօր երրորդ երկրները մեզ հետ դեռեւս ամերիկյան դոլարով են աշխատում, բայց էլի մեր պատրաստի արտադրանքի արտահանման շուկան հիմնականում Ռուսաստանն է, մեր ապրանքները դուրս են գալիս նաեւ Եվրոպա, եւ այստեղ մենք գործ ունենք եվրոյի եւ ռուսական ռուբլու հետ: Այն ծավալները, որ գնում են Միացյալ Նահանգներ, չեն կարող էական դերակատարում ունենալ: Եվ բացի այդ, թեեւ անբացատրելի, այդուհանդերձ դոլարի անկումը միայն մեր շուկայում եւ ոչ թե ընդհանրապես արտարժույթի շուկայում արձանագրվեց:

Մեր պահածոների, վերամշակող ձեռնարկությունները սկսում են արտադրանք տալ, եւ ես շատ լավ տեղյակ եմ, որ բոլորն էլ հիմնականում իրենց արտադրանքը վաճառելու են դրսի շուկայում: Իբրեւ առեւտրի եւ տնտեսական անտանելի էր մեզ համար եւս: Բայց ես չեմ կարող այդպիսի գնահատական տալ: Կրկնում եմ, որ մեր արտահանման ծավալների աճը չի կարող տարադրամի այդպիսի կտրուկ իջեցման պատճառ դառնալ, հակառակ դեպքում ոչ մի երկիր իր արտահանման ծավալները չէր մեծացնի: Չէ որ դա այն աղբյուրն է, որ գումար է բերում երկիր:

- Նման, մեղմ ասած, ոչ սովորական իրավիճակում, պետական կառույցները շուկայական գործընթացին միջամտելու ոչ մի լծակ չունե՞ն:

- Մենք ունենք ներքին շուկայի պաշտպանության օրենք, որը նախատեսում է պետական միջամտության որոշակի սկզբունքներ ու մեխանիզմներ, դրանք պետք է կիրառել կարգավորելու ներքին շուկայի գները կամ այստեղ ստեղծված իրավիճակը: Դրանք և՛ ներմուծման ծավալների սահմանափակումն են, և՛ ավելացված մաքսատուրքերի կիրառումը, այլ միջոցներ եւս:

- Իսկ ինչո՞ւ չի գործարկվում այդ մեխանիզմը:

- Մենք երեւի այդպիսի նախադեպ չենք ունեցել, որ հիմա այդ միջոցին դիմենք: Նախադեպը պիտի լինի, որպեսզի համոզվենք, որ իրոք լուրջ վնասներ է պատճառում արտադրությանը եւ ընդհանրապես հանրապետության շահերին: Այդպիսի միջամտությունը շուկայի օրենքներին չի հակասում, բոլոր պետություններն էլ իրենց ներքին շուկայի պաշտպանության մեխանիզմներ ունեն: Այդ օրենքը մենք շատ վաղ ենք ընդունել, դեռեւս մինչեւ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության մեջ մտնելը: Մենք անդամակցեցինք այդ կազմակերպությանը առանց այլ պարտավորությունների, որովհետեւ մեր օրենսդրությունն արդեն լիակատար համապատասխանում էր միջազգային չափանիշներին:

Այս տարի հացի գների աճ չի արձանագրվել

Անցած տարվա ապրիլ-մայիսին հացի գների թռիչքը հետագա ամիսներին սկսեց աստիճանաբար ընկնել: «Եթե մենք համեմատում ենք ինդեքսները ամիսների կտրվածքով, ապա անցած տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ հացի գները նվազել են: Այս տարի հացի գների աճ ընդհանրապես չի նկատվել», նշում է ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման առեւտրի եւ ծառայությունների վարչության պետ Գագիկ Քոչարյանը: Իսկ թե ինչու հացի գներն անցած տարի նույնպես անսպասելիորեն աճեցին, ինչպես հիմա դոլարը կտրուկ անկում ապրեց, նա բացատրում է հայկական շուկայի փոքր ծավալներով: «Նման դեպքերում միանգամայն հնարավոր է, որ նույնիսկ ապրանքային փոքր ինտերվենցիան կարող է այդպիսի անսպաս ազդեցություն ունենալ շուկայի վրա»:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Դարձյալ կանաչ տարածքների մասին

Կանաչների միության աշխատակիցների խոսքերով, Երեւանի քաղաքապետարանը թույլ է տալիս, որ տարբեր անհատներ ու կազմակերպություններ, վերցնելով քաղաքի կանաչ տարածքը, իրենց համար եկամուտ ստանալու կենտրոններ կառուցեն: Դրանց թվին ավելացավ եւս մեկը, Երիտասարդական մետրոյի մոտակայքում՝ Ավետիք Իսահակյանի արձանի աջ կողմում գտնվող տարածքը վերածվեց սրճարանի:

Քաղաքապետարանի մամուլի քարտուղար Անահիտ Եսայանի խոսքերով, այդ կառույցն ապօրինի չէ, այսինքն՝ քաղաքապետարանն իրավունք է տվել տվյալ անհատին կամ կազմակերպությանը կատարել այդ գործը:

«Մենք գտնում ենք, որ քաղաքապետարանը հաշվի չի առնում մեր հանրապետության օրենքները եւ անում է այն, ինչ ուզում է: Նրանք արհամարհում են մեր զանգերը եւ բողոքները», ասաց Կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը եւ ավելացրեց. «Նույնը վերաբերում է նաեւ դատարանին: Մենք բազմիցս դիմել ենք դատարան, բայց նրանք միշտ պաշտպանել են այդ 100-տոկոսանոց ապօրինությունները»:

Ըստ նրա, սրճարանին հարող տարածքում նրանց տնկած ծառերը դատապարտված են չորանալու, «իսկ դա նշանակում է, որ կատարվում է լայնածավալ հարձակում կանաչ տարածքների դեմ»:

Ինչպես տեղեկացրեց սոցիալ-էկոլոգիական կուսակցության նախագահ Ա. Դովլաթյանը, այդ տարածքում նույն կազմակերպությանը տրվել է 4 հողահատկացում, որպեսզի նրանք խուսափեն բնապահպանական ստուգումից, որովհետեւ 1000 մ-ից անցնելու դեպքում սահմանվում է բնապահպանական ստուգում: Նրա խոսքերով, այժմ քաղաքի 2000 հա կանաչ տարածքներից մնացել է ընդամենը 500 հա, ընդ որում էներգետիկ ճգնաժամի տարիներին վերացել է 500, իսկ վերջին 8 տարիների ընթացքում՝ 1000 հա. «Եթե ամեն ինչ այսպես շարունակվի, մենք շուտով կպարենք անապատում», ասում է նա:

ԿԱՐԻՆԵ ԽՈՒՆՅԱՆ,
ԵՊՀ-ի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ

Թանկարժեք, բայց օգտակար նորամուծություն

Ժառանգական հիվանդությունների ախտորոշման ոլորտում

Կենդանաբանության ինստիտուտի ցիտոգենետիկայի (բջջաբանական ժառանգականություն) ամբիոնը եւ Արյան փոխներարկման ինստիտուտը համատեղ առաջին անգամ Հայաստանում իրականացնում են «Ֆիշ» կոչվող հատուկ ժամանակակից քրոմոսոմային ախտորոշում, որի օգնությամբ կարելի է հայտնաբերել առանձին քրոմոսոմների խախտումները եւ ըստ այդմ էլ բուժում նշանակել: Մեթոդը կիրառելով կարելի է հետեւել թերապիայի արդյունավետությանը՝ օգտակա՞ր է տվյալ դեղը, թե՞ ոչ, կա՞ն վիճակի լավացման տեղաշարժեր: Սա էլ հենց ամբիոնի անմիջական օգնությունն է Հայաստանի բժշկությանը: «Ֆիշ» մեթոդը շատ թանկարժեք է եւ անգամ արտասահմանյան հիվանդանոցներում օգտագործվում է ծայրահեղ դեպքերում:

Բացի այդ, ինչպես նշեց կենսաբանական գիտությունների դոկտոր Գենա Գասպարյանը, արդեն մի քանի տարի այդ ամբիոնում մշակվում է ԴՆԹ չիպերի մեթոդը, որի միջոցով հիվանդ եւ առողջ մարդկանց արյունները համեմատելով կարելի է հայտնաբերել ժառանգական խախտումները: «Մենք նաեւ զբաղվում ենք բջջային կուլտուրայով, ինչպես մարդկանց, այնպես էլ կենդանիների: Այդպիսով մենք փորձում ենք ընտրել այն նյութերը, որոնք ստանում են հայ ֆիզիկոսները իրենց հետագա գործունեության համար», ասում է Գ. Գասպարյանը: Ցավոք, Հայաստանում շատ քիչ ոլորտներ կան, որտեղ օգտագործվում է այս տեսությունը, իսկ պատճառը՝ դարձյալ ֆինանսավորման բացակայությունը:

Չնայած բյուջեի 3 տոկոսը տրվում է գիտությանը, սակայն դա շատ քիչ է փորձերի եւ անհրաժեշտ այլ պարագաների համար: Ռուսի գիտությունը մղվում է հետին պլան, եւ գիտնականներն իրենք են իրենց գլխի ճարը տեսնում «գրանտների» միջոցով: «Գրանտները» մեծ մասամբ արտասահմանից են, չնայած լավ կլիներ, եթե Հայաստանից լինեին:

ԼՈՒԻ ՆԱԽԱՇԱՐՅԱՆ,
ԵՊՀ-ի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ

Մատուցողներին վերապատրաստո՞ւմ է սպասում

Առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը վերջերս հայտարարել է, որ սպասարկման ոլորտում ներգրավված բոլոր աշխատողները մինչեւ 2006 թ. պարտադիր մասնագիտական վերապատրաստում պիտի անցնեն:

Նախարարի հայտարարությանը արձագանքում են այս ոլորտի աշխատողներն ու գործատուները:

«Լակոստ» սրճարանի աշխատակիցները, չնայած այն բացատրություններին, թե նախարարի որոշումը դեռ օրենքի ուժ չունի, համառորեն պահանջեցին իրենց ներկայացնել օրենքի բնօրինակը եւ որեւէ մեկնաբանություն այս առիթով չարեցին: Նույն կերպ արձագանքեց նաեւ «Սմակ» սրճարանի տնօրենը, նշելով. «Խելքներին փչածն անում են: Դա ուղղակի անհեթեթություն է. մենք չգիտե՞նք, թե ովքեր են մեզ մոտ աշխատում»:

«Պիտո» սրճարանի բարմեն Կարեն Ղամբարյանն ասաց, որ այդ որոշման մասին տեղյակ չէ, եւ դժվար թե այն իրենց համար կարեւոր նշանակություն ունենա:

- Ունեմ միջնակարգ կրթություն, բայց մեր տնօրենը հովանավորեց, որ վերապատրաստվեմ, նույն կերպ նաեւ մյուս աշխատողներին: Այնպես որ, մենք նոր մասնագիտական վերապատրաստման կարիք չունենք,- նշեց նա:

Սակայն կային նաեւ հակառակ կարծիքներ: «Ակվա» բարի տնօրեն Տաթյանա Մոսոյան ասաց.

- Այստեղ աշխատող խոհարարներն ու բարմեններն ունեն համապատասխան մասնագիտություն, իսկ մատուցողները հիմնականում իրենց մասնագիտությամբ գործ չգտած մարդիկ են: Ես ինքս մեծ սիրով միջոցներ կտրամադրեմ վերապատրաստման համար:

Վերջինիս կարծիքին համամիտ էր նաեւ «Կոունկ» բար-ռեստորանի մենեջեր Նառա Ռաֆայելյանը. «Սպասարկման ոլորտը եւս կարեւոր բնագավառ է եւ այս գործով զբաղված մարդկանց մասնագիտացումն ուղղակի անհրաժեշտություն է: Մեր աշխատողների վերապատրաստումից մեր գործը միայն կշահի»:

ԿԱՐԻՆԵ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ,
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի 1-ին կուրս

Եռօրյա պաշտոնական այցով Իրանում է Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը

Երեկ ուշ երեկոյան եռօրյա պաշտոնական այցով Թեհրան է ուղեւորվել Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը: Նրան ուղեկցում են տեսնախարար Քյուրշադ Թյուզմենն ու էներգետիկայի նախարար Հիլմի Գյուլերը: Դա պատահական չէ, այցի ընթացքում վարչապետ Էրդողանը Իրանի Իսլամական Հանրապետության ղեկավարության հետ երկկողմ հարաբերությունների, տարածաշրջանի քաղաքական զարգացումներին եւ Իրաքում ստեղծված իրավիճակին առնչվող խնդիրների թվում պատրաստվում է քննարկել նաեւ Իրանից ներմուծվող բնական գազի գների իջեցման, ինչպես նաեւ իրանական գազը Թուրքիայով Եվրոպա արտահանելու հարցեր:

Թուրքական «Ենի սաֆաք» վկայությամբ, այցի գլխավոր նպատակը Իրանի հետ Թուրքիայի տնտեսական հարաբերությունների մակարդակի հետագա բարձրացումն է: Ենթադրվում է, որ Թուրքիայի վարչապետն Իրանի ղեկավարությունից կպահանջի ահաբեկչական կազմակերպություն հռչակել PKK-ի իրավաժառանգորդ Քրդստանի ժողովրդավարական կոնգրեսին: Ըստ ամենայնի, Էրդողանի այցի ընթացքում կողմերը կանդրադառնան նաեւ ԻԻՀ նախագահ Մոհամմադ Խաթամիի Թուրքիա կատարելիք այցին, որը նախատեսված է աշնանը:

Պաշտոնական Թեհրանը կարեւոր նշանակություն է տալիս Էրդողանի այցին: Ինչ վերաբերում է իրանական մամուլին, ապա այն մեկնաբանություններում ընդգծում է թուրք-իրանական հարաբերություններում առկա երկուստեք զգուշավորությունը՝ նշելով, որ դա պայմանավորված է կողմերի վրա ԱՄՆ-ի եւ միջազգային այլ ուժերի ճնշումներով: Իրանական մամուլում միաժամանակ ընդգծվում է, որ Էրդողանի այցն Իրան կատարվում է ուշացումով: Ըստ իրանական մամուլի, ինչպես նշում է «Անատոլու» գործակալությունը, սիոնիստական կառույցները ջանք չէին խնայել խոչընդոտելու Էրդողանի այցը, իսկ Վաշինգտոնի վարչակարգը Թուրքիայի համար նախատեսված ֆինանսական աջակցությունը պայմանավորել է Իրանի նկատմամբ թուրքական իշխանությունների քաղաքականությամբ:

Ավելին, նույն աղբյուրի համաձայն, պահպանողական «Թեհրան ինտերնեյշնլ» թերթը գրել է, որ Հյուսիսային Իրաքում ԱՄՆ-ն ու Իսրայելը, հենվելով որոշ քուրդ առաջնորդների վրա, քրդական ինքնավարություն են ստեղծում, որպեսզի իբրեւ արբանյակ ծառայեցնեն ինչպես Վաշինգտոնի, այնպես էլ Թել Ավիվի շահերին, ինչը լուրջ մտավախություններ է պատճառում Անկարային: Իրանական վերոհիշյալ թերթը Հյուսիսային Իրաքի քաղաքական զարգացումները վնասակար է համարել Թուրքիայի եւ Իրանի տարածքային ամբողջականության համար, ելնելով այդ զարգացումներից ընդգծել է երկու երկրների սերտ համագործակցության կարեւորությունը:

Հ. Չ.

ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստանի հարավում կստեղծվի միասնական հակաահաբեկչական կենտրոն

Մոտ ժամանակներս Ռուսաստանի հարավում կստեղծվի հակաահաբեկչական պայքարի միասնական հրամանատարական կենտրոն: Այդ մասին հայտարարել է Հյուսիսկովկասյան զինվորական օկրուգի հրամանատար, գեներալ-գնդապետ Ալեքսանդր Բարանովը:

Գեներալը հասկացրել է, որ տվյալ որոշումը կապված է վերջերս Ինգուշեթիայի վրա գրոհայինների կատարած հարձակման հետ, որի հետեւանքով սպանվեցին 90 եւ վիրավորվեցին 117 անձինք: «Վրեմյա նովոստեյ» թերթին տված հարցազրույցում նա նշել է, որ հարկավոր է հակաահաբեկչական գործողությունները «շաղկապել միասնական համակարգում եւ միասնական հրամանատարության ներքո»:

Առայժմ որոշված չէ հակաահաբեկչական կենտրոնի տեղադրությունը. այն կարող է ստեղծվել Ռոստովում, Ստավրոպոլում կամ Վլադիկավկազում:

Ալեքսանդր Բարանովն անցյալում Մերձվոլգյան-ուրալյան զինվորական օկրուգի հրամանատարն էր: Հուլիսի 19-ին նշանակվեց Հյուսիսկովկասյան զինվորական օկրուգի զորքերի հրամանատար, այդ պաշտոնում փոխարինելով գեներալ-գնդապետ Միխայիլ Լաբունցին:

Մ. Կալաշնիկովն ԱՄՆ-ին մեղադրում է իր ավտոմատի անօրինական տարածման մեջ

«Ռոսօբորոնէքսպորտ» միավորումը եւ հանրահայտ «АК-47» ավտոմատի հեղինակ Միխայիլ Կալաշնիկովը ԱՄՆ-ին մեղադրում են անօրինական արտադրանք թողարկողներին օժանդակելու մեջ: «Նյու Յորք թայմսը» գրում է, որ Աֆղանստանում թալիբների եւ Իրաքում Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգերի տապալումից հետո ամերիկացիներն այդ երկրների բանակներին մատակարարում են ոչ թե Ռուսաստանում, այլ Արեւելյան Եվրոպայում պատրաստված «Կալաշնիկով» ավտոմատներ:

1950-ական թթ. ԽՍՀՄ-ը ավտոմատների պատրաստման տեխնոլոգիային էր ծանոթացրել սոցիալիստական ճամբարի 18 երկրների, իսկ 11 ուրիշ երկրներ էլ սկսել էին այդ զենքն արտադրել առանց համապատասխան արտոնագրի:

Ռուսաստանցի պաշտոնական անձինք նշում են, որ այսօր բոլոր արտոնագրերի ժամկետներն ավարտված են, եւ «Կալաշնիկով» ավտոմատ արտադրելու իրավունք ունի միայն Ռուսաստանը: Արեւելաեվրոպական ավտոմատները տարածելով՝ ԱՄՆ-ը փաստորեն նպաստում է ընդհատակյա արտադրության ծավալմանը:

Ներկայումս Իրաքի բանակին մատակարարվում են Ռումինիայում, Բուլղարիայում եւ Հունգարիայում դեռեւս արտադրվող ավտոմատներ: ԱՄՆ-ի այս գործողությունները վնաս են պատճառում ռուսական «Իժմաշ» գործարանին եւ Ռուսաստանի ամբողջ տնտեսությանը:

Արեւելյան Եվրոպայից բացի, «Կալաշնիկովի» նմանակներ են արտադրվում Ասիայում, Աֆրիկայում, Մերձավոր Արեւելքում: Մոտավոր հաշվարկների համաձայն, «Կալաշնիկով» ավտոմատներ օգտագործվում են աշխարհի 55 երկրների բանակներում:

Ամերիկացի պաշտոնական անձինք խոստովանում են, որ իրենց միջնորդությամբ Իրաք եւ Աֆղանստան առաքված ավտոմատները Ռուսաստանում չեն արտադրված: Պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչը «Նյու Յորք թայմսի» թղթակցին ասել է, որ տվյալ զենքի «արտադրության, մտավոր սեփականության իրավունքների եւ արտահանման պայմանների ոլորտներում անհրաժեշտ է խստացնել վերահսկողությունը»:

Միաժամանակ փորձագետները նշում են, որ Ռուսաստանը զգալի ջանքեր պետք է գործադրի արեւելաեվրոպական երկրներին տրված արտոնագրերի ժամկետանց լինելն ապացուցելու համար:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Իսրայելը կջնջվի երկրի երեսից, եթե հարձակվի Իրանի վրա»

Իրանի իսլամական հեղափոխության պահապանների հրամանատար Սեյեդ Մասուդ Ջեզեյրին հայտարարել է, որ եթե Իսրայելը փորձի հարձակում գործել Իրանի միջուկային օբյեկտների վրա, ապա «կջնջվի երկրի երեսից»: Իսրայելական «Ջերուզալեմ փոստ» թերթը մեջբերում է Ջեզեյրիի հետեւյալ խոսքերը. «ԱՄՆ-ը մեզ սպառնում է իր կատաղած շնով՝ Իսրայելով: Բայց ռեակտորի ռմբակոծմանը Թեհրանը կտա սաստիկ պատասխան, որն աշխարհի երեսից կջնջի Իսրայելը եւ կանդրադառնա ԱՄՆ-ի շահերի վրա»: Հրամանատար Ջեզեյրին ընդգծել է, որ Իրանն ինքը չի կատարի առաջին հարվածը: Վերջերս ԱՄՆ-ը եւ Իսրայելը Թեհրանին քանիցս ամբաստանել են, թե նրա միջուկային ծրագրի նպատակը զանգվածային բնաջնջման զենքի ստեղծումն է: Մինչդեռ իրանցիները պնդում են, որ փորձում են սեփական ատոմային էներգետիկա ստեղծել էլեկտրաէներգիայի արդյունաբերական կարիքները բավարարելու նպատակով: Օրերս **«Ազգը»** հաղորդում հրապարակեց Իսրայելի ռազմական հետախուզության վերլուծական ծառայության այն հաշվետվության վերաբերյալ, ըստ որի Իրանն ի վիճակի է մինչեւ 2007 թ. դառնալու միջուկային տերություն:

Իսրայելի «տարանջատիչ պարիսպը» կմոտեցվի «կանաչ գծին»

Իսրայելի պաշտպանության նախարարությունը մշակել է Այսրհորդանանում «տարանջատիչ պարսպի» կառուցման նոր ուղեգիծ, քանզի, երկրի գերագույն դատարանի որոշման համաձայն, նախնական ուղեգիծը խախտում էր պաղեստինցիների իրավունքները: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, այժմ պարիսպը զգալիորեն մոտեցվում է այսպես կոչված «կանաչ գծին»՝ 1967 թ. պատերազմից առաջ միջազգայնորեն ճանաչված սահմանին: Նոր նախագիծը երեկ ներկայացվել է պաշտպանության նախարար Շաուլ Մոֆազին: Մինչեւ շաբաթավերջ ներկայացվելու է նաեւ վարչապետ Արիել Շարոնի հաստատմանը: Դատարանի որոշման համաձայն, Երուսաղեմից արեւմուտք «տարանջատիչ պարսպի» ուղեգիծը պետք է փոփոխվի մոտ 30 կմ տարածության վրա: Բացի դրանից, փոփոխություններ կկատարվեն հարավային մի քանի շրջաններում: Ավելի վաղ Հաագայի միջազգային դատարանը եւ ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովը անօրինական էին ճանաչել «տարանջատիչ պարսպի» կառուցումը եւ Իսրայելին հանձնարարել էին քանդել: **«Ազգն»** այն ժամանակ գրեց, որ Իսրայելի վարչապետը հրաժարվում է կատարել ՄԱԿ-ի բանաձեւը, նշելով, թե հետեւելու է միայն իր երկրի գերագույն դատարանի որոշմանը:

Թալաբանին գաղտնի բանակցել է Շարոնի հետ

Քուրդ առաջնորդ Ջալալ Թալաբանին հերքել է արաբական որոշ լրատվամիջոցներում հայտնված լուրերը, թե ինքը գաղտնաբար այցելել է Իսրայել եւ բանակցել է այդ երկրի ղեկավարության հետ: Իրաքի հյուսիսում գործող Քրդստանի հայրենասիրական միության (ՔՀՄ) ղեկավար Թալաբանին արաբական հիշյալ աղբյուրների հրապարակումներն անվանել է «սուտ եւ հերյուրանք»: Սակայն Երուսաղեմի պաղեստինյան աղբյուրները պնդում են, որ Թալաբանին եւ նրան ուղեկցող պատվիրակության անդամներն անցյալ շաբաթ հանդիպել են Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի, պաշտպանության նախարար Շաուլ Մոֆազի եւ այլ պաշտոնական անձանց հետ: Նույն աղբյուրների տվյալներով, բանակցություններում իբր խոսվել է Իրաքի հյուսիսում հռչակվելիք քրդական պետության ճանաչման խնդրի մասին: Ջալալ Թալաբանիի ՔՀՄ-ն եւ Մասուդ Բարզանիի առաջնորդությամբ գործող Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցությունը 1991 թվականից Իրաքի հյուսիսում վերահսկում են 3 նահանգ, որտեղ ապրում է ավելի քան 4 մլն մարդ: Մեր կողմից հավելենք, որ քուրդ-իսրայելական գաղտնի շփումները հավանական են նաեւ, քանզի Իսրայելը չի թաքցնում քրդերին օգնելու միջոցով Իրաքի հյուսիսում Թեհրանի ազդեցությունը թուլացնելու իր մտադրությունը:

Օլստերը բոյկոտում է պապի ծրագրված այցելությունը

Կարծրթեւային բողոքականները վերջին շրջանում լրջորեն փորձում են բոյկոտել Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Բ-ի ծրագրված այցը Հյուսիսային Իռլանդիա, հաղորդում է անգլիական «Սանդեյ էքսպրես» շաբաթաթերթը: Չնայած դեռ որոշակի ամսաթիվ չի նշված այցելության համար, բողոքականները ժողովրդավարական-յունիոնիստական կուսակցության ղեկավար Այան Փեյսլիի առաջնորդությամբ ուժեղ պայքար են մղում այդ ուղղությամբ՝ պապին անվանելով «հակաքրիստոս» անձնավորություն: «Նա գալու է ոչ միայն որպես հոգեւոր առաջնորդ, այլեւ որպես պետության ղեկավար, որը մերժելի է մեզ համար», նշել են նրա կողմնակիցները: Բողոքական այլ խմբավորումներ դեմ չեն այցելությանը, որն ընդգրկելու է առաջին հերթին Իռլանդիայի Հանրապետությունը: Վերջինիս վարչապետ Բերթի Ահեռնը գոհունակությամբ է ընդունել այցելության լուրը՝ ավելացնելով, որ երկրի 4 միլիոն կաթոլիկներն անհամբերությամբ են սպասում այդ օրվան: Այցելությունը նշելու է պապի առաջին այցի 25-ամյակը: 1979-ին հյուսիս-հարավ մարտերն իրենց ամենակատաղի փուլում էին, պապն Իռլանդիայի Հանրապետություն մուտք գործելով հայտարարել էր. «Ծնկի գալով աղաչում եմ ձեզ հեռու կանգնել բռնատիրության ճանապարհից եւ վերադառնալ խաղաղության ու բանակցության ուղի: Դուք հավանաբար արդարություն եք որոնում, բայց բռնությունն անընդհատ հետաձգում է արդարության հասնելու օրը»: Այդ ժամանակ նրա այցը Արմաղ (Հյուսիսային Իռլանդիա) ջնջվել էր: Հաշվի առնելով պապի առողջությունը, հավանական է, որ նրա այցելությունը կայանա ոչ թե այս տարվա աշնանը, այլ առաջիկա գարնանը:

Հ. Օ.

ԿԺԴՀ-ն պահանջում է ամերիկյան զորքը հանել Կորեական թերակղզուց

«Այլապես պատերազմ կլինի»

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Քոֆի Անանին հասցեագրված նամակով ԿԺԴՀ-ն պահանջում է ամերիկյան զորքը դուրս բերել Կորեական թերակղզուց եւ կազմացրել ապառազմականացված գոտում գտնվող ՄԱԿ-ի զորաբաժինը:

Նամակագիրը՝ գեներալ-գնդապետ Ռի Չան Բոկը, ընդգծում է, որ եթե ԿԺԴՀ-ի պահանջները չկատարվեն, ապա Հարավային Կորեայի եւ ԱՄՆ-ի դեմ կսանձազերծվի «դաժանությամբ աննախադեպ պատերազմ, որը կհանգեցնի ահավոր մարդկային զոհերի եւ կգերազանցի երեւակայության սահմանները»:

Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է գեներալի այն խոսքերը, թե Կորեական թերակղզում «պատերազմն անխուսափելի է, քանի դեռ այնտեղ ամերիկացի զինվորներ կան»: Ռի Չան Բոկը պատերազմը համարում է ԿԺԴՀ անկախությունն ու ամբողջականությունը պաշտպանելու լավագույն միջոց:

Ամերիկացիները վերջերս որոշել են կրճատել, բայց արդիականացնել Հարավային Կորեայում տեղաբաշխված ամերիկյան 37 հազարանոց զորքը: Հյուսիսկորեացիները դա համարում են իրենց դեմ պատերազմի նախապատրաստման «վճռական փուլ»:

ՄԱԿ-ը, Հարավային Կորեան եւ ԱՄՆ-ը առայժմ չեն մեկնաբանել ԿԺԴՀ-ի պահանջը եւ սպառնալիքը: Հյուսիսային Կորեան մինչեւ օրս փաստորեն պատերազմի մեջ է Հարավային Կորեայի եւ ԱՄՆ-ի հետ, քանզի Կորեական պատերազմը 1953 թ. ավարտվեց զինադադարով եւ ոչ թե հաշտության պայմանագրով: Փենյանն իրեն հաղթող է համարում այդ զինված հակամարտության մեջ:

Գ. Ռ.

Բովանդակ սովետական երկրում 1960-ական թ.թ. կարիք զգացվեց պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության գործում ներգրավել հասարակայնության մասնակցությունը, երբ երկրի նոր «ղեկավարը»՝ Նիկիտա Խրուշչովը հայտարարեց. «Հուշարձանները կարող են սպասել, հարկավոր է բարելավել ժողովրդի բնակարանային պայմանները»: Նպատակը բարի էր, արդյունքը՝ ոչ գոհացուցիչ. բովանդակ սովետական երկրում կառուցվեցին միատիպ, նկազագույն հարմարություններ տրամադրող, նաեւ՝ ճարտարապետագեղարվեստական արժեք չներկայացնող ընակելի շենքեր, սակայն ոչնչացվեցին բազմաթիվ հին շինություններ, այդ թվում՝ եկեղեցիներ ու հուշարձաններ...

ռավել հիասքանչներն են Գնդեվանքի եկեղեցին ու գավիթը, Ամբերդի եկեղեցին եւ բաղնիքը (մասնակի), Հայրավանքի եւ Վանեվանքի համալիրները, Արենիի Սուրբ Աստվածածին, Եղեգիսի Զորաց եւ Ս. Կարապետ, Ղազարավանի Ս. Քրիստափոր, Սաղըյրոսի Յոգեվանք Ս. Կարապետ, Կարուտանի Ս. Մինաս, Բջնիի Ս. Յարություն, Արտաշավանի Ամենափրկիչ, Սեղիրի Մեծ թաղի, Լեռնակերտի Ս. Գեւորգ եւ Թալինի Կամսարականների կառուցած Ս. Աստվածածին եկեղեցիները: Յամարյա նույն խնամքով հուշարձաններում իրականացվել են մասնակի վերանորոգման աշխատանքներ՝ ամրացման հիմնական մասնագետ մարմինների:

Մարտիրոս Սարյանի ստորագրությամբ նամակներ են ուղարկվել Ադրբեջանի կոմկուսի քարտուղար Յեյդար Ալիեւին Լեռնային Ղարաբաղի եւ Նախիջեւանի հայկական հուշարձանների բարձիթողի վիճակի մասին, տեղեկանք է ներկայացվել Յամկոմկուսի խաղբյուրոյին Լեռնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանների ազգային պատկանելության մասին (նրանք ըստ Ադրբեջանի վայ գիտնականների՝ ղաղտ աղվանական են, ոչ հայկական), տողերիս հեղինակի կողմից Թուրքիայի

Ուրիշս հավելում պետության ջանքերին

արտահայտչամիջոցներով խիստ պակասավոր «խրուշչովյան» կոչված բնակելի զանգվածներ:

Երկրի մտավորականներից ոմանք հանդես եկան բուռն բողոքներով, չհամաձայնվեցին խրուշչովի որոշմանը: Որպես հետեւանք, երկրում առաջացավ պահանջ հուշարձանների պահպանության հասարակական ընկերություններ ստեղծելու: Առաջինը 1963-ին ստեղծվեց Վրաստանում, հաջորդ տարի Յայաստանում ու այնուհետեւ երկրի համարյա բոլոր հանրապետություններում:

Պատմական հուշարձանների պահպանման հայկական ընկերության նախագահ, մեծանուն հայորդի Մարտիրոս Սարյանի նախագահությամբ (տողերիս հեղինակն առաջին տեղակալն էր), ծավալեց գործունեություն, ներմնելով անհատական (շուրջ 400 հազար) եւ իրավական (2600) անդամների անդամավճարներից գոյացող եկամուտները: Դրան գումարվեցին նաեւ նվիրատվությունները Գալուստ Կյուլպենկյան հիմնադրամից, Վազգեն Ա կաթողիկոսից եւ այլ բարերարներից:

Եռանդուն ու բազմաբովանդակ եղավ ընկերության գործունեությունը՝ ընդգրկելով հետեւյալ բնագավառները՝ հուշարձանների պահպանում եւ վերականգնում, հուշարձանների պրոպագանդում, տարատեսակ միջոցառումների իրականացում:

«Գործն է անմահ, լավ իմացեք», ինչպես գրել է Ամենայն հայոց բանաստեղծը: Յիրավի անցած 40 տարիների ընթացքում ծավալած իր ազգանվեր գործունեությամբ ՊՅՊՅԸ-ն մնայուն, հիշարժան ու գնահատելի ծառայություն է մատուցել մեր հարենին գանձերի պահպանության ու լայնորեն հանրահանաչ դարձած իր ջանքերով:

Ամբողջովին վերականգնվել ու հետագա դարերում հարատեւելու վիճակի են հասցվել շուրջ 30 պատմաճարտարապետական համալիրներ եւ առանձին հուշարձաններ: Դրանցից ականգնման աշխատանքներ, որոնց մի մասը մնացել է թերավարտ:

Ընկերության հրատարակչական գործունեությունը նույնպես արդյունավետ է եղել: Լույս է ընծայվել 17 գիրք, այդ թվում Լեռնային Ղարաբաղի (հեղինակ՝ Շ. Մկրտչյան), Նախիջեւանի (հեղ.՝ Ա. Այվազյան), Դիմի թեռակըդու (հեղ.՝ Ա. Յակոբսմա, Յու. Թամանյան), Սողդավիայի (հեղ.՝ Թոռամանյան), Լվովի (հեղ.՝ Ն. Կրիվանոս) գրերը:

Խոշոր տպաքանակով հրատարակվել են 100-ի հասնող ծալքաթերթեր/բուկլետներ, որոնք մեծապես նպաստում են հուշարձանների կերտման պատմության ու գեղարվեստական արժեքավորման մասին տեղեկություններ հաղորդելուն: Յայերեն ու ռուսերեն լույս են տեսել պատկերազարդ պլակատներ, լոգունգներ (յուրաքանչյուրը 20 հազար տպաքանակով), ուղեցույց քարտեզներ, տարեկան նկարազարդ օրացույցներ:

Օգտակար միջոցառումներից էին նաեւ Յայաստանի հուշարձաններով հարուստ մի քանի շրջաններում (Ալավերդու, Աշտարակի, Եղեգնաձորի) անցկացված գիտագործնական համաժողովները, որոնք նվիրված էին տվյալ շրջանի պատմաճարտարապետական ժառանգության արժեւորմանը, քննարկվում դրա պահպանության գործը բարելավելու համար անհրաժեշտ միջոցառումների կիրառման խնդիրները:

Ընկերության ղեկավարությունը մշտապես իր տեսադաշտում է ունեցել Յայաստանի սահմաններից դուրս գտնվող հուշարձանների պահպանության հարցերի վերաբերյալ դիրքորոշում: Նախագահ Սուլեյման Դեմիրելին՝ Արեւմտյան Յայաստանի տարածքում գտնվող հայկական պատմաճարտարապետական հուշարձանների զանգվածային բնաջնջման, մեկ այլ հոդվածով՝ Յին Ջուղայի գերեզմանատան ավերման կապակցությամբ:

1988-ի կործանարար, բազում զոհեր ու ավերածություններ առաջացրած ահեղ երկրաշարժը մեծ վնասներ պատճառեց նաեւ երկրաշարժի տարածաշրջանում գտնվող ճարտարապետության, նաեւ Ախուրյանի աջափնյա Անիի եւ այլ հայկական հուշարձաններին:

Անկախության տարիներն աննպաստ եղան ՊՅՊՅԸ գործունեության համար, ծավալները խիստ կրճատվեցին: 1990-ական թթ. ընթացքում հնարավոր եղավ միայն ավարտել Արենիի Ս. Աստվածածին եկեղեցու, Գառնահովտի Ս. Գեւորգ Յռիփսիմեատիպ, նույնպես 7-րդ դարում կառուցված տաճարի (մեկենասությամբ Լոնդոնի Ս. Աստվածածին եկեղեցու հոգաբարձական խորհրդի նախագահի, Գ. Կյուլպենկյանի թոռ Միհայել Եսայանի) ու Թալինի Ս. Աստվածածին (նաեւ Կամսարականների կոչվող) փոքր եկեղեցու ամբողջական վերականգնումները (վերջինը ԱՄԷ Աբու Դաբի խաղաքում գործող ճարտարապետ Անդրանիկ Տաղյանի մեկենասությամբ):

Այժմ ընկերությունը կանգնած է կոտրած տաշտակի առաջ: Սակավաթիվ անդամներից ստացվող եկամուտը նույնիսկ հնարավորություն չի տալիս թեկուզ ավարտել թերավարտ մնացած հուշարձանների ամբողջական վերականգնումը: Ոչ իրավական անդամներ ունենք, ոչ էլ նրանցից եկամուտներ: Այսօրվա հարուստներն իրենց եկամուտներից մասնահանում չեն կատարում, որպեսզի ընկերությունը կարողանա շարունակել իր ազգօգուտ, խիստ անհրաժեշտ գործունեությունը եւ ոչ թե լուծարվի:

Շատ կցանկանայի, որ իմ այս ելույթը պատշաճ արձագանք ունենա, լինեն ձեռք մեկնողներ:

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Ճարտարապետության դոկտոր,
պրոֆեսոր, ՅՅ ԳԱԱ ակադեմիկոս

94-ամյա Յակոբ Այվազը հայրենիքում

Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանում երեկ կայացավ հանդիպում պոլսահայ թատերական գործիչ, «Քուլիս» թատերական, գրական գեղարվեստական հանդեսի խմբագիր-հրատարակիչ Յակոբ Այվազի հետ:

Թանգարանում պահվում են Յակոբ Այվազի հրատարակած «Քուլիս» հանդեսի տարբեր տարիների համարները: Թանգարանի տնօրեն Յենրիկ Բախչինյանը բացման խոսքում նշեց, որ փափագում է Յակոբ Այվազի արխիվային նյութերը հանգրվանեն թանգարանում: «Յակոբ Այվազը նպաստում է սփյուռքում ազգային ավանդությունների ու սովորությունների պահպանմանը, լուսաբանում մշակույթի եւ արվեստի տարբեր բնագավառների անցուդարձը սփյուռքում, պարբերաբար անդրադառնում մշակութային եւ այլ հարցերի», իր ողջույնի խոսքում ասաց Յայաստանի թատերական գործիչների միության նախագահ Երվանդ Ղազանչյանը եւ օրվա հյուրին հանձնեց «Արտավազդ» հուշամրցանակ:

Թատրագետ Վարսիկ Գրիգորյանը նշեց. «Երեւույթ է «Քուլիսը» ամբողջ աշխարհի հայ իրականության համար: Այվազն իր բոլոր միջոցներն ու կարողությունները ներդրել է այս եզակի հանդեսն ապրեցնելու համար, աշխարհում միակ արվեստաբանական հանդեսը, որը 50 տարի անընդմեջ հրատարակվել է»: Թատրագետ Բախշիար Յովակիմյանի բնութագրությամբ, Այվազը բացառիկ երեւույթ է մեր մշակույթի պատմության մեջ: Ծնվել ու մեծացել է Ստամբուլում, շփումներ ունեցել ժամանակի ականավոր թատերական դեմքերի հետ: Գործել է թուրք եւ հայ թատերախմբերում 1946-ից, երբ բոլշեւ են հայերեն ներկայացումներ: Յակոբ Այվազը բացառապես ծառայել է հայ թատրոնին՝ Սանուց միություններում կազմակերպելով դրամատիկական եւ կատակերգական բազմաթիվ ներկայացումներ:

Յակոբ Այվազի ամենամեծ ժառանգությունը հայ մշակույթին եղել է «Քուլիս» հանդեսի հրատարակումը: 1946-1996 թթ. լույս է ընծայել 1104 համար, որոնք իրենց բովանդակությամբ ու պարունակությամբ առաս նյութ են տալիս գրեթե ամբողջ սփյուռքահայ, ինչպես նաեւ հայաստանյան գրականության, թատրոնի, կինոյի, երաժշտության, պարարվեստի, նկարչության, ճարտարապետության, պատմության ուսումնասիրության համար: Ի պատիվ «Քուլիսի» եւ նրա խմբագրի, 1961-ին բեյրութահայ մի խումբ թատերասերներ Դավիթ Էվերեկյանի նախաձեռնությամբ կազմակերպել են «Բեյրութահայ Քուլիսականների թատերախումբը» (1961-66 թ.), որի առաջին բեմադրությունը եղել է Յակոբ Այվազի «Շատերեն մեկը» պիեսի բեմադրությունը:

ԱՐՓԻՆԵ ՍԱՄՍՈՆՅԱՆ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Նարեկացին միջնադարի հոգեւոր մշակույթի համատեքստում

ՌԴ ԳԱ Մ. Գորկու անվան գրականության ինստիտուտում հունիսի 23-ին եւ 24-ին անցկացվեց գիտաժողով «Գրիգոր Նարեկացին եւ միջնադարի հոգեւոր մշակույթը» թեմայով՝ Յայաստանի ԳԱԱ գրականության ինստիտուտից 7 եւ Ռուսաստանից 9 գիտնականների մասնակցությամբ, որին «Ազգի» Մոսկվայի թղթակիցը անդրադարձել է: Նկատի ունենալով միջոցառման կարեւորությունը՝ գիտաժողովի ընթացքի մասին «Ազգին» տրված տեղեկություններում մասնակիցներից բանասիրական գիտությունների դոկտոր Ավիկ Իսահակյանը նշեց, որ առաջին անգամ էր փորձ արվում Նարեկացու ստեղծագործությունը դիտել միջնադարի հոգեւոր մշակույթի համատեքստում: Տվյալ ժամանակաշրջանի եւ նյութի խոր ուսումնասիրությամբ աչքի ընկավ Ռուսաստանի ԳԱ իսկական անդամ, ինստիտուտի փոխտնօրեն, հայտնի պարսկագետ Ալեքսանդր Կուդելինի զեկուցումը: ԳԱ գիտության վաստակավոր գործիչ, պրոֆեսոր Նինա Նադյարնիխը «Նարեկացին եւ ուկրաինական մեծ լուսավորիչ Գրիգորիս Սկովորոդան» զեկույցում փորձ էր արել տալ հայ եւ ուկրաինացի գրեթե նույն ժամանակի ստեղծագործողների համեմատական վերլուծությունը, գտնել հումանիստական, առաջադիմական այն ընդհանուր հայացքները, որ բնորոշ են երկու մտածողներին:

Օլգա Սազոնովան հարցը դիտարկել էր այլ տեսանկյունից՝ «Արեւելյան Եվրոպայի մտածողությունը վաղ միջնադարում. Նարեկացի եւ Իլարիոն»:

Պարսկական գրականության մասնագետ Աննա Ակիմուշկինան «Ողբի ժանրը 10–11-րդ դարերում, պարսկական գրականությունը եւ Նարեկացու պոեմը» զեկուցումում համեմատական վերլուծություն էր անցկացրել պարսկական գրականության համանման ժանրի հետ:

Ռուս ուղղափառ եկեղեցուց հեգումեն Դանիլը անդրադարձավ Նարեկացու պոեմին՝ հավատքի ժամանակակից որոշ ըմբռնումների ասպեկտներով: Նարեկացու ռուսերեն վերջին թարգմանության հեղինակ Վլադիմիր Միկուշեւիչը ներկայացրեց թարգմանական դժվարությունները եւ այն ոգեւորումները, որ ունեցել էր աշխատելիս: Ելույթ ունեցան նաեւ մոսկվայաբնակ Բուրաստան Զուլումյանը եւ Յարությունովա Ֆիդանյանը:

Յայաստանից զեկուցումներով հանդես են եկել բանասիրական գիտությունների դոկտորներ Զավեն Ավետիսյանը, Քնարիկ Դավթյանը, Ելենա Ալեքսանյանը, արվեստագիտության դոկտոր Լեւոն Չուգասզյանը, բան. գիտ. թեկնածու Մագդա Ջանփոլադյանը: ՅՅ ԳԱԱ գրականության ինստիտուտի տնօրեն Ազատ Եղիազարյանը հետաքրքրական դիտարկումներ էր կատարել՝ ուսումնասիրելու եւ հայտնաբերելու ընդհանուր այն եզրերը, որ կան հայ ժողովրդական էպոսի՝ «Սասնա ծռերի» եւ Նարեկացու պոեմի մեջ:

Զեկուցողները հիմնականում համեմատական գրականության տեսանկյունից են դիտարկել թեման: Ավիկ Իսահակյանը «Բանաստեղծի կերպարը Իսահակյանի «Աբու Լալա Մահարի» եւ Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» պոեմներում» զեկուցման մեջ ներկայացրել էր խոհափիլիսոփայական այն առանձնահատկությունները եւ նմանությունները, որոնք կան երկու ստեղծագործողների աշխարհընկալման եւ հայացքների մեջ: Արաբ բանաստեղծն ու Նարեկացին լինելով նույն ժամանակների եւ տարածաշրջանի ծնունդ, գրեթե նույն ժխտողական կեցվածքն են ունեցել աշխարհի, մարդու, սիրո, իշխանության եւ այլնի նկատմամբ: Ըստ Ավ. Իսահակյանի, հայ գրականության մեջ Նարեկացու պոեմի հետ ավելի ներքին, հոգեկան առնչություն ունի «Աբու Լալա Մահարին»:

Գիտաժողովի ավարտին երկու ինստիտուտների տնօրենները փոխադարձ համագործակցության պայմանագիր կնքեցին՝ համատեղ հրատարակություններ իրականացնելու, ասպիրանտների փոխանակման, գիտական ստեղծագործական եւ այլ ուղղություններով:

Գիտաժողովն անցավ հայ համայնքի ներկայացուցիչների ակտիվ մասնակցությամբ, մտքերի աշխույժ փոխանակումների եւ Գորկու անվան գրականության ինստիտուտի ընդգծված հետաքրքրության պայմաններում:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«Յունաստանի պատմությունը» ըստ Թեոդորակիսի

Քառասուն տարի առաջ «Յույն Զորբան» ֆիլմի համար գրած երաժշտական գլուխգործոցից հետո Միկիս Թեոդորակիսը վերջերս ավարտել է Յունաստանին նվիրված իր անձնական պատմությունը, հաղորդում է «Ասոշիեյթեդ պրես» լրատվական գործակալությունը «Սայփրս ուիքլի» շաբաթաթերթի էջերում:

«Սա իմ պատմությունը չէ, այլ Յունաստանի», ասել է 78-ամյա երգահանը իր նոր ստեղծագործության մասին: «Մի ամբողջ կյանք լի Յունաստանով» շոուն այս շաբաթ բացվելու է Աթենքում որպես մինչեւ օգոստոսի 13-ի Օլիմպիական խաղերը ձգվող մշակութային միջոցառումների բաղկացուցիչ մաս: Ներկայացման ժամանակահատվածը փաղափցիական պատերազմի ավարտի, զինվորական բռնապետության հաստատման եւ ժողովրդավարության վերականգնման 1950-75-ի փոթորկալից տարիներն են:

Թեոդորակիսը, որը երկրից դուրս հիմնականում ճանաչված է որպես «Յույն Զորբայի» երաժշտության հեղինակը, Յունաստանում համարվում է երկրի մշակութային ինքնության կարեւորագույն ներկայացուցիչը: Նրա երաժշտությունը ժամանակին ոգեշնչել է խունտայի ընդդիմադիրներին:

Հ. Օ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Խաղի առաջին րոպեները հաստատեցին «Շախտյորի» ռումինացի մարզիչ Լուչեսկուի այն միտքը, որ թիմն արդեն Երեւանում կձգտի տհաճություններ պատճառել դաշտի տերերին: Հանդիպումը ցույց տվեց, որ «Շախտյորն» իրոք լուրջ մրցակից էր «Փյունիկի» համար եւ ուկրաինացի ֆուտբոլիստները համոզիչ հաղթանակի շնորհիվ գործնականում լուծեցին հաջորդ փուլի ուղեգրի հարցը: Փաստորեն Լուչեսկուն իր խոսքի տերը եղավ:

«Փյունիկ»-«Շախտյոր»՝ 1-3 (0-1)

27 հուլիսի, Երեւան, «Հանրապետական» մարզադաշտ:
Մրցավար՝ Գեորգիոս Դուրոս (Հունաստան):

«Փյունիկ»- Արուկա Բեսե, Արթուր Մկրտչյան (Գալուստ Պետրոսյան, 87), Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Ռաֆայել Նազարյան, Սարգիս Հովսեփյան, Կառլ Լոմբե, Աղվան Մկրտչյան, Կարեն Ալեքսանյան (Մխիթար Գրիգորյան, 63), Լեւոն Փաչաջյան, Ժորա Հովհաննիսյան, Էդգար Մանուչարյան:

«Շախտյոր»- Դմիտրի Շուտկով, Անատոլի Տիմոշչուկ (Ժոաո Բատիստա, 62), Նենադ Լալատովիչ, Ջուլիուս Ագախովա, Ռազվան Ռաց, Դանիել Ֆլորեա (Ալեքսեյ Բախարեւ, 74), Թոմաշ Հյուբշման, Իգոր Դույայ, Ֆլավիուս Ստոյկան, Ցիպրիան Մարիկա, Զվոնիմիր Վուկիչ (Անդրեյ Վորոբեյ, 62):

Գոլերը՝ Մարիկա (31, 75), Նազարյան (61), Ագախովա (86):
Զգուշացվեց՝ Հյուբշմանը:

Լուչեսկուն կատարեց իր խոստումը

«Շախտյորն» արդեն Երեւանում լուծեց հաջորդ փուլի ուղեգրի հարցը

Երկու թիմերն էլ ակտիվ գործողություններով սկսեցին հանդիպումը: «Փյունիկը» առջեւի գծում թողել էր միայն Էդգար Մանուչարյանին, որի հետ գրոհների ժամանակ համագործակցում էր Ժորա Հովհաննիսյանը: «Շախտյորը» թեեւ հանդես էր գալիս հյուրի դերում, սակայն ավելի ակտիվ հարձակողական խաղաոճ էր ընտրել: Հյուրերի կազմում հարձակման գծում բավական ակտիվ էին Մարիկան, Ագախովան, որոնց գրոհների ժամանակ բավական ակտիվորեն օգնում էին թիմի կիսապաշտպանները: «Շախտյորը» մեծ ուժերով հարձակվում էր, իսկ հարկ եղած դեպքում ֆուտբոլիստների նույնպիսի քանակով պաշտպանվում: Իսկ ահա «Փյունիկը» գրոհներին մասնակից էր դարձնում ընդամենը մի քանի ֆուտբոլիստի՝ հիմնական ուշադրությունը դարձնելով պաշտպանությանը: Այնուամենայնիվ, առաջինը կարող էր արդյունքի հասնել հենց «Փյունիկը»: 4-րդ րոպեին Ժորա Հովհաննիսյանը նուրբ փոխանցումով հարվածի դուրս բերեց Մանուչարյանին, սակայն վերջինս մի պահ հապաղեց եւ կորցրեց գոլային հիանալի պահը: Ցավոք, «Փյունիկի» ակտիվությունը շատ կարճ տեւեց՝ ընդամենը 10 րոպե: Հյուրերն աստիճանաբար տիրեցին նախաձեռնությանը եւ մեկը մյուսի հետեւից վտանգավոր պահեր ստեղծեցին «Փյունիկի» դարպասին: Հաջողությանը մոտ էին Ռացը, Ագախովան, Մարիկան: «Փյունիկն» առաջին խաղակեսում շատ քիչ վտանգավոր եւս 2 պահ ստեղծեց: Առաջին դրվագում Աղվան Մկրտչյանի հարվածը դարպասապահը դժվարությամբ հանեց անկյունային, իսկ երկրորդ դեպքում նա հարմար դիրքից վրիպեց: Իսկ ահա հյուրերը վարպետորեն օգտագործեցին գոլային պահը: Աջ եզրով Մարիկան հաղթող դուրս գալով Սարգիս Հովսեփյանի հետ պայքարում, սուր անկյան տակ գրավեց դարպասը:

Թվում էր, թե ընդմիջումից հետո դաշտի տերերը կնետվեն բուռն գրոհների՝ փորձելով փրկել դրությունը: Սակայն, ի զարմանս շատերի, «Փյունիկը» շատ պասիվ սկսեց երկրորդ խաղակեսը եւ առաջին 15 րոպեներին փաստորեն սպասողական վիճակում էր: Այդ ընթացքում «Շախտյորը» կարող էր 2 անգամ հաջողության հասնել, սակայն մի դեպքում Ստոյկայի հետ մենամարտում Բեսեն փրկեց դրությունը, մեկ այլ դրվագում Ագախովայի վտանգավոր հարվածը մի փոքր բարձր ստացվեց: 61-րդ րոպեին «Փյունիկի» առաջին գրոհը պսակվեց հաջողությամբ: Ձախ թեւով Աղվան Մկրտչյանի լայնակի փոխանցումից հետո Փաչաջյանը գնդակը հասցեագրեց Նազարյանին, որն էլ վերջապես կարողացավ գրավել դարպասը: Գոլը ոգեւորեց փյունիկցիներին, որոնք գրեթե 10 րոպե զգալի ակտիվացան՝ փորձելով կորզել հաղթանակը: Սակայն պաշտպանների անփույթ խաղի պատճառով թիմը պարտվեց: Թադեւոսյանը սեփական կիսադաշտում կորցրեց գնդակը, որից օգտվելով Մարիկան առաջ մղեց «Շախտյորին»: Իսկ 10 րոպե անց արդեն կոպիտ սխալ թույլ տվեց Բեսեն: Տուգանայինի խաղարկման ժամանակ նա գնդակին սխալ ընդառաջ դուրս եկավ, եւ Ագախովան գլխի հարվածով հանգիստ գրավեց դարպասը: 2 րոպե անց նույն Ագախովան կարող էր եւ 4-րդ անգամ պատժել դաշտի տերերին անփույթ խաղի համար, սակայն մոտ տարածությունից «չնկատեց» դարպասը:

Հարկ է նշել, որ 2-րդ խաղակեսում չափազանց պասիվ էին Հովհաննիսյանն ու Մանուչարյանը, որոնց այդպես էլ չհաջողվեց խաղի մեջ ներգրավվել: Տարօրինակ էր, որ «Փյունիկի» մարզիչները խաղավարտից ընդամենը 3 րոպե առաջ խաղադաշտ դուրս բերեցին Գալուստ Պետրոսյանին, որը, հնարավոր է, զգալիորեն ուժեղացներ թիմի հարձակողական ներուժը: Ինչեւէ, ՀՀ չեմպիոնը չկարողացավ լուրջ դիմադրություն ցույց տալ Ուկրաինայի փոխչեմպիոնին: Կասկած լինել չի կարող, որ «Փյունիկը» դուրս մնաց չեմպիոնների լիգայի մրցաշարից:

«Շախտյորը» միշտ էլ լուրջ մրցակից է եղել

Եվրագավաթների մրցաշարերում Հայաստանի թիմերն առաջին անգամ հանդիպեցին Դոնեցկի «Շախտյորի» հետ: Հայ-ուկրաինական ֆուտբոլային հակամարտությունը երկար տարիների պատմություն ունի: Դեռեւս ԽՍՀՄ առաջնություններում Երեւանի «Արարատի» եւ Դոնեցկի «Շախտյորի» միջեւ հանդիպումները մեծ հետաքրքրություն էին ներկայացնում եւ որպես կանոն անցնում էին համառ մրցապայքարում: Բավական է նշել, որ միայն բարձրագույն խմբում «Արարատն» ու «Շախտյորը» հանդիպել են 56 անգամ: Որոշ առավելությունը «Շախտյորի» կողմն է: Ուկրաինացիները տոնել են 23 հաղթանակ, 13 խաղ ավարտել են ոչ-ոքի, 20-ում՝ պարտվել: Գնդակների տարբերությունն էլ նրանց օգտին է՝ 58-49: Հարկ է նշել, որ այդ առավելությունը ձեռք է բերվել հիմնականում սեփական հարկի տակ ունեցած հաջող մրցելույթների շնորհիվ: Արարատցիների համար չափազանց դժվար էր Դոնեցկում հանդես գալը: Հարկ է նշել, որ այստեղ անցկացված 27 հանդիպումներից «Արարատին» միայն մեկում է հաջողվել հաղթանակ տոնել: Դա 1989 թ. էր, երբ «Արարատը» հաղթեց 2-1 հաշվով: Այդ խաղում արդեն առաջին խաղակեսում Օսիպյանի եւ Աղայանի հարվածներից հետո «Արարատը» առջեւում էր 2-0 հաշվով: Ճիշտ է, պետք է նշել, որ այդ տարի «Շախտյորն» անհաջող էր հանդես գալիս եւ գրավեց 14-րդ տեղը: Դոնեցկում 5 խաղ ավարտվել է ոչ-ոքի: Դրանցից մեկը 1973 թ. էր, երբ ԽՍՀՄ գավաթը նվաճելուց հետո «Արարատը» Մոսկվայից մեկնեց Դոնեցկ եւ հաղթեց 11 մ հարվածաշարով (հիմնական ժամանակում հաշիվը չէր բացվել): 21 անգամ Դոնեցկում հաղթել է «Շախտյորը»: Արարատցիները հյուրընկալվելիս ընդամենը 7 գոլ են խփել, մինչդեռ իրենց դարպասով բաց են թողել 42 գնդակ: «Շախտյորն» էլ հյուրընկալվելիս միայն 2 հաղթանակ է տոնել՝ կրելով 19 պարտություն: Արարատցիներից «Շախտյորի» հետ խաղում առավել աչքի է ընկել Նիկոլայ Ղազարյանը (7 գոլ): Հետաքրքրական է, որ «Փյունիկի» ներկայիս նախագահ Խորեն Հովհաննիսյանը ԽՍՀՄ առաջնություններում իր գոլերի հաշիվը բացել է հենց «Շախտյորի» հետ խաղում՝ 1975 թ.: Անկախացումից հետո «Շախտյորի» հետ մեր թիմերից «Շիրակն» է հանդիպել մեկ անգամ ԱՊՀ գավաթի մրցաշարում եւ զիջել է մրցակցին (1995 թ.՝ 1-2):

Կլինսմանը գլխավորեց Գերմանիայի հավաքականը

Ֆուտբոլի Գերմանիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնը վերջապես զբաղեցվեց: Ինչպես եւ սպասվում էր, հավաքականի ղեկը վստահվեց թիմի նախկին ավագ Յուրգեն Կլինսմանին: Վերջինս բնակվում է ԱՄՆ-ում եւ պայմանագրի կնքման համար արդեն մեկնել է Գերմանիա: Ֆրանկֆուրտի օդանավակայանում լրագրողների հետ զրույցում Կլինսմանը նշել է. «Հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնը շատ պատվաբեր է ինձ համար: Այս պաշտոնի հիմնական թեկնածու էի համարում Օտտո Ռեհագելին, որը շատ հմուտ ու բանիմաց մարզիչ է եւ կարողանում է ուժեղ կոլեկտիվ կազմավորել: Նա հիանալի գիտի իր խաղացողների հնարավորությունները եւ կարողանում է կոլեկտիվում ջերմ մթնոլորտ ստեղծել: Ուրախ եմ Ռեհագելի համար: Կարծում եմ, Աթենքում պետք է նրա արձանը կանգնեցնեն»:

Կլինսմանը Գերմանիայի հավաքականը կգլխավորի մինչեւ աշխարհի առաջնության ավարտը: Նրան հավաքականում կօգնեն Օլգեր Օսիեկն ու Օլիվեր Բիրհոֆը: Կլինսմանը Գերմանիայի հավաքականում մասնակցել է 108 խաղի եւ խփել 47 գնդակ: Ավարտելով ֆուտբոլային գործունեությունը, Կլինսմանը 1998 թ. տեղափոխվեց ԱՄՆ: Հենց այնտեղ էլ նրա հետ բանակցեցին Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ներկայացուցիչները:

Օվերմարսը հրաժեշտ է տալիս ֆուտբոլին

Հոլանդիայի հավաքականի կիսապաշտպան Մարկ Օվերմարսը վճռել է հրաժեշտ տալ ֆուտբոլին: Պատճառը վերջին շրջանում ստացած վնասվածքներն են: 31-ամյա ֆուտբոլիստը հայտարարել է, որ այլեւս չի կարող բարձր մակարդակի խաղ ցուցադրել:

Օվերմարսի ֆուտբոլային գործունեությունը սկսվել է հոլանդական «Գոու Էխեդ Իգլզ» թիմում: Մեկ տարի խաղալուց հետո 17-ամյա ֆուտբոլիստը տեղափոխվեց «Վիլեմ», որտեղ եւս երկար չմնաց: Նրանով հետաքրքրվում էին իտալական «Ջենոան» ու հոլանդական «Այաքսը»: Օվերմարսն ընտրեց «Այաքսը»: Այդ տարիներին «Այաքսը» եվրոպայում ուժեղագույններից էր: 1995 թ. Օվերմարսն «Այաքսի» կազմում նվաճեց չեմպիոնների գավաթը, Միջմայրցամաքային գավաթն ու Սուպերգավաթը, դարձավ Հոլանդիայի չեմպիոն: «Թռչող հոլանդացիով» կրկին հետաքրքրվեցին եվրոպական ակումբները: 1997 թ. նա տեղափոխվեց «Արսենալ» 7 մլն ֆունտով՝ հրաժարվելով «Բարսելոնի» առաջարկից: 1998 թ. նա հավաքականի կազմում մասնակցեց աշխարհի առաջնությանը, իսկ 2000 թ.՝ Եվրոպայի առաջնությանը: Այդ տարի նա դարձավ «Բարսելոնի» պատմության մեջ ամենաթանկ ֆուտբոլիստը: Կատալոնյան ակումբը նրա համար «Արսենալին» 36 մլն եվրո առաջարկեց: Այս անգամ Օվերմարսն ընդունեց հրավերը: Նա պետք է փոխարիներ «Ռեալ» տեղափոխված Ֆիգուին, սակայն չկարողացավ իրեն դրսեւորել նրա դիրքում եւ շուտով հայտնվեց պահեստայինների նստարանին:

Այս տարվա Եվրոպայի առաջնությունում էլ Օվերմարսն իրեն չկարողացավ ինչպես հարկն է դրսեւորել: Նա վճռել է հրաժեշտ տալ ֆուտբոլին, սակայն դեռ չգիտի, թե ինչո՞վ է զբաղվելու հետագայում: Հնարավոր է, որ նրան առաջարկեն «Բարսելոնի» մարզչի օգնականի պաշտոնը:

Հաղթողի հավակնորդը Շորթն է

Չինաստանում ավարտին է մոտենում շախմատի մրցաշարը 10 շախմատիստների միջեւ, որոնց մեջ է նաեւ Սմբատ Լպուտյանը: Ցավոք, հայ գրոսմայստերն այնքան էլ հաջող հանդես չի գալիս: Մրցաշարի ավարտից մեկ տուր առաջ Սմբատը 3,5 միավորով 6-8-րդ տեղերն է բաժանում Քսե Ջունի եւ Յանգխուանի հետ: 6-րդ տուրում Սմբատը սպիտակներով 59-րդ քայլին պարտվեց Նի Հուային, հաջորդ երկու տուրերում խաղաղ դաշն կնքեց Լոթյեի եւ Ժանգ Ժոնգի հետ:

8 տուրից հետո առաջատարի դերը ստանձնել է անգլիացի Նայջել Շորթը, որը վաստակել է 6 միավոր: 2-րդ տեղում չին շախմատիստ Նի Հուան է (5 միավոր): 4,5-ական միավորով հաջորդ տեղերում են Դրեեւն ու Քսյանգջին:

Առաջատարները պահպանեցին դիրքերը

Բիլի շախմատային մրցաշարի 7-րդ տուրը նոր հաջողություն բերեց առաջատարներին: Ալեքսանդր Մորոզեւիչը հաղթեց Էտյեն Բաքրոյին, իսկ Կրիշնան Շաշիկիրանը պարտության մատնեց Ռուսլան Պոնոմարյովին: Ոչ-ոքի ավարտվեց Պելեցյեի եւ Մակշեյնի մրցամարտը: 7 տուրից հետո Մորոզեւիչն ու Շաշիկիրանը վաստակել են 5-ական միավոր: Պոնոմարյովը նրանցից հետ է մնում 1,5 միավորով: 3 միավոր ունի Պելեցյեն, 2,5՝ Բաքրոն: Աղյուսակը եզրափակում է Մակշեյնը (2 միավոր):

Առաջին ուղեգրի տերն Անանդն է

Դորտմունդում ավարտին է մոտենում նախնական փուլը: 5-րդ տուրում հաղթելով Ռուբլեւսկուն, Անանդը վաստակեց 3,5 միավոր եւ ժամկետից շուտ նվաճեց կիսաեզրափակչի ուղեգիրը: Հաջողությանը մոտ է նաեւ Պիտեր Սվիդլերը, որը, հաղթելով Արկադի Նայդիչին, վաստակեց 3 միավոր: «A» խմբի մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն այսպիսին են. Ռուբլեւսկի՝ 2 միավոր, Նայդիչ՝ 1,5:

Իսկ ահա «B» խմբում չափազանց լարված մրցավեճ է ծավալվել կիսաեզրափակչի 2 ուղեգրերի համար: Այստեղ բոլոր մասնակիցներն էլ վաստակել են հավասար՝ 2,5-ական միավոր: 5-րդ տուրի Կրամնիկ-Բոլոգան, Կարյակին-Լեկո պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Վերջին տուրում մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում Կրամնիկ-Լեկո պարտիան:

Հիեռոն կխաղա «Բոլտոնում»

Մադրիդի «Ռեալի» նախկին ավագ Ֆեռնանդո Հիեռոն նոր մրցաշրջանում հանդես կգա անգլիական «Բոլտոնում»: Նրա հետ բանակցությունները հաջողությամբ են ավարտվել, եւ օրերս Հիեռոն պայմանագիր կկնքի ակումբի հետ: Հիեռոն «Ռեալից» հեռանալուց հետո խաղում էր Քաթարում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքական մեկուսարանից հայաստանցի կին է փախել

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ստամբուլի անվտանգության վարչության 24 ժամ տեսախցիկներով վերահսկվող մեկուսարանի արտաքսմանցիների բաժնից մետաղաճաղերը կտրելով մի կին է փախուստի դիմել:

Ըստ թուրքական «Հուրիեթի», հայաստանցի կնոջ՝ Էմիլիա Փարադոզյանի այդ արտառոց փախուստը հայտնաբերվել է հերթական ստուգումների ժամանակ միայն: Վարչության տնօրենությունը տարակուսանք է հայտնել, որ այդ արտառոց փախուստից չեն օգտվել Էմիլիայի հետ նույն մեկուսարանում գտնվող Ալ Ղաիդայի հետ կապ ունեցող 5 չեչեն կանայք: Թերթը գրել է, որ Էմիլիան մեկուսարան է բերվել անօրինական ներգաղթի պատճառով Թուրքիայից արտաքսելու համար: Մետաղաճաղերը կտրելուց հետո նա երեք մետր բարձրությունից թռել է առաջին հարկ եւ որպես այցելու հեռացել այնտեղից: Թուրք ոստիկաններին դեռեւս չի հաջողվել պարզել, թե Էմիլիան ինչով է կտրել մետաղաճաղերը եւ ինչպես է հաջողվել նրան հայթայթել այդ գործիքը մեկուսարանում:

Պենզայում հայ բիզնեսմեն է անձնասպան եղել

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պենզայում Հայաստանի քաղաքացին ինքնասպան է եղել՝ իրեն գցելով «Ռոսիա» հյուրանոցի 5-րդ հարկում գտնվող իր համարի պատուհանից: Ինչպես հաղորդում է «Ինտերֆաքս» գործակալությունը, ողբերգությունը տեղի է ունեցել հուլիսի 26-ի առավոտյան մոտավորապես ժամը 9-ին: Ընկնելու հետեւանքով տղամարդը բազում կոտրվածքներ է ստացել եւ վախճանվել շտապ օգնության մեքենայում: Երեւանցի 37-ամյա ձեռներեցը մեկ շաբաթից ավելի ապրում էր «Ռոսիա» հյուրանոցում: Ինքնասպանության փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ, պարզվում են ողբերգության պատճառները:

Մոսկվայում կայացել է հային սպանած սկինհեդների դատը

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոսկվայի քաղաքային դատարանի որոշմամբ 9-ից մինչեւ 14 տարվա ազատազրկման են դատապարտվել հինգ այն պատանիները, որոնք անցած ձմռանը գազանաբար սպանել էին մի հայաստանցու տեղի էլեկտրագնացքներից մեկում: «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթի հաղորդմամբ, 17-22 տարեկան հրոսակները իրենց համարում են սկինհեդների նեոնացիստական կազմակերպության անդամ եւ նպատակադրվել են «մաքրել» մերձմոսկովյան էլեկտրագնացքները կովկասցիներից: 2003 թվականի դեկտեմբերի 12-ին մտնելով Պեսուշկի-Մոսկվա էլեկտրագնացքը հայտնաբերել են «կովկասյան արտաքինով» տղամարդու եւ նրան գետնին տապալելով փաստորեն կոխկրտել են նրան: Հաշմված ուղեւորը տանջվել է եւս երկու ժամ բուժկետում եւ մահացել:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օտարերկրյա պետություններից Հայաստան վերադարձած այն ՀՀ քաղաքացիները, ովքեր հայրենիքում վերահաստատման հետ կապված խնդիրների են հանդիպում, անվճար խորհրդատվություն եւ աջակցություն ստանալու համար կարող են դիմել ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչություն, որի հասցեն է՝ Հր. Քոչարի 4, ինչպես նաեւ զանգահարել ***224727 «թեժ գիծ»*** հեռախոսահամարով:

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հուլիսի 26-ին բանկային գործունեության լիցենզիայի տրամադրման նախնական հավանություն տվեց «ԱՐՄՍՎԻՍ ԻՆՎԵՍՏ ԵՎ ԹՐԱՍԹ ԲԱՆԿ» (ARMSWISS INVEST AND TRUST BANK) փակ բաժնետիրական ընկերությանը:

Խորհուրդը որոշեց անհատ ձեռնարկատեր Վիգեն Խաչատրյանին թույլատրել փոփոխել արտարժույթի փոխանակման կետի գործունեության վայրը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի ***Ջրառատ համայնքի*** հողի վարձակալ Անժող Ղա-[illegible] ստորգետնյա ջրային ռեսուրսներից 3.0 լ/վրկ ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական քննարկմանը, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական քննարկումը տեղի կունենա 2004 թ. օգոստոսի 9-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

CONVERSE BANK

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն թվականի **հուլիսի 22-29-ը «Կոնվերս բանկը»** հայտարարում է **մրցույթ**՝ գլխամասային գրասենյակի մանր եւ միջին ձեռնարկատիրական գործունեության վարկավորման եւ «Կենտրոնական» մասնաճյուղի վարկային բաժնի **վարկային մասնագետների** թափուր հաստիքների համալրման նպատակով: Մասնագիտական կրթությունն ու աշխատանքային փորձը պարտադիր չեն:

Լրացուցիչ տեղեկությունների եւ հայտերի լրացման համար կարող եք այցելել՝

«Կոնվերս բանկ», Վազգեն Սարգսյան 26:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հույսի կամուրջ» եւ «Առաքելություն Արեւելք» կազմակերպությունները հայտարարում են «Կրթություն բոլորի համար» վերնագրով հաշմանդամության թեմայով լավագույն հրապարակման (մամուլ, ռադիո, հեռուստատեսություն) մրցույթ:

Մրցույթի անցկացման նպատակը հաշմանդամ մարդկանց կրթության մատչելիության եւ հավասար հնարավորությունների գաղափարի քարոզչությունն է:

Մրցույթին ներկայացվում են 2004 թ. հուլիսի 1-ից նոյեմբերի 20-ը հրապարակված/ եթեր հեռարձակված նյութերը:

Նյութերի ընդունման վերջնաժամկետն է 2004 թ. նոյեմբերի 23-ը:

Արդյունքները կամփոփվեն 2004 թ. դեկտեմբերի 1-ին:

Սահմանված են հետեւյալ մրցանակները՝

1 գլխավոր մրցանակ (համակարգիչ Pentium 4) լավագույն հրապարակման համար,

1-ական մրցանակ լավագույն հեռուստահաղորդման, ռադիոհաղորդման եւ տպագիր նյութի համար,

1 հատուկ մրցանակ:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել «Հույսի կամուրջ» ՀԿ հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, Կորյունի 19ա, 1-ին մուտք, 2-րդ հարկ, հեռախոսներ՝ 56 01 43, 58 91 86, դիմել Անահիտ Թահմասյանին, կամ այցելել ***www.bridgeofhope.am***

CLIMATISATION & REFROIDISSEMENT MOTEUR

Vous cherchez :

- Qualité
- Prix compétitifs
- Stock disponible

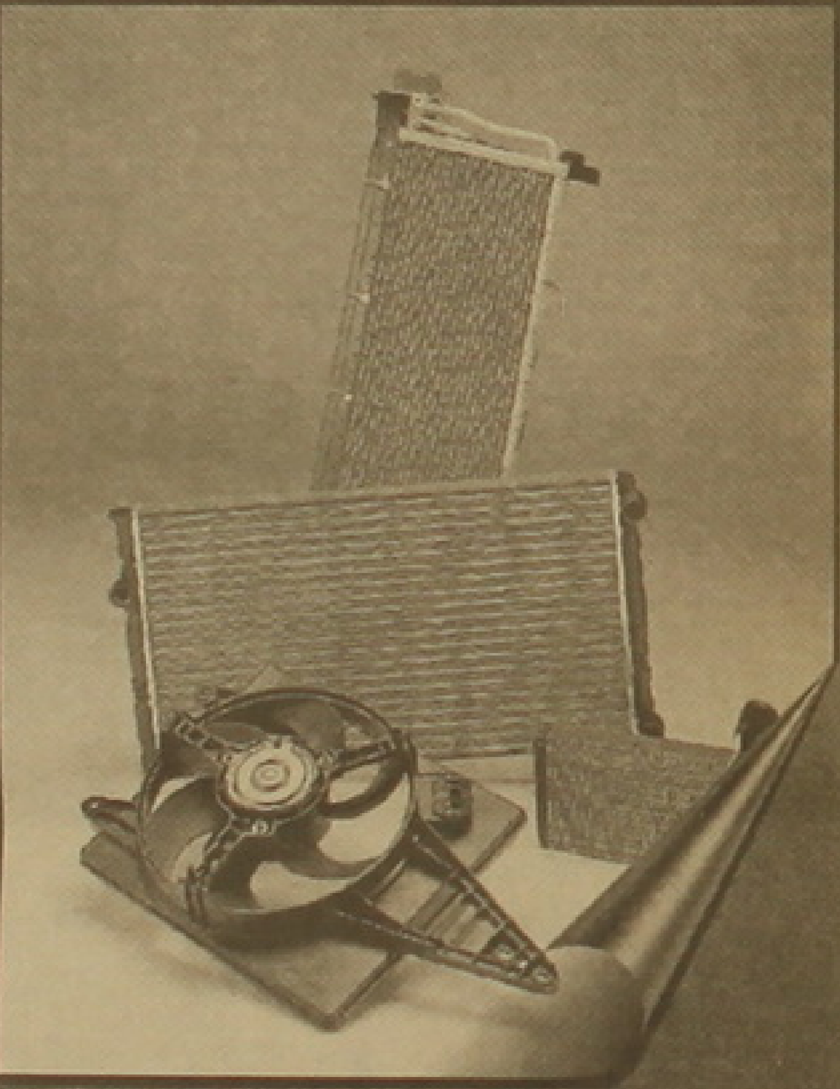

AVA COOLING SYSTEMS

Distribué par

MORADIA

VILLENEUVE LA GARENNE
Tél.: (33)01 47 99 33 33

Envoyez-nous vos coordonnées par fax au 01 47 98 25 43

Yerevan, Baronyan St. 7, App. 28, Armenia
Tel.: (003741) 53 14 61, 53 66 17, 53 94 95
(09) 42 80 90, (09) 48 94 75-AVA
E-mail: hamletkar@armpac.com

«Թիկնապահ» ֆոլեջ
Կարդալ TV ալիք
շաբաթաթերթի
վերջին էջում

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 28.07.2004թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	523.07	517.80	528.30
EUR	1	ԵՎՐՈ	636.47	632.70	640.30
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	17.99	16.90	19.10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

տեղեկագրքով, Ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով

ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն

Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 590000 www.spyur.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27.07.2004 Գինը՝ 100 դրամ